

Η ΜΑΛΙΝΑΙΑ ΚΟΡΗ.

ΤΡΕΒΥΓΙΑΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΟΠΗ.

Ἐκ τῶν τοῦ Ἄγγλου Bulwer,

Μετάφρασις Χ. Α. Π.

(Συνέχεια. Ἰδ. Φυλλ. 56.)

Ἐν τούτοις μελαγχολικὸς καὶ κατηφὴς διήγεν ὁ Εὐγένιος Σαιντ-Λυάν. Διηγουμένως ἠρώτα τὴν κυρίαν Λετισσέρ τί ὥρα ἦτο. Τοῦτο μόνον ἠρώτα. Ἐρχίνοτο δὲ εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ ἥλιος δὲν ἐρώτιζε τὸν οὐρανόν, ὅτι ὄρθρος δὲν ὑπῆρχεν εἰς τοὺς ἀέρας. Ἡ ἀγαπητὴ του μουσικὴ παρημελήθη καὶ τὸ μελωδικὸν ὄργανόν του ἔχασε τὴν γλυκύτητά του, ἀφ' οὗτο ἡ Λουκίλλα δὲν ἦτο παρούσα νὰ τὸν ἀκροασθῇ.

Φυσικῶς τῷ λόγῳ αἱ κυράται τῆς Μαλίνας ἄφρονον νὰ θεωρῶσιν μετὰ φθόνου τινὸς τὸν παρασκευαζόμενον γάμον τῆς Λουκίλλας μετὰ τοῦ Εὐγενίου, ὅς τινος καὶ τὸν πλοῦτον ἐμεγέθυνον, καὶ τὴν κατάγωγὴν ἐμεγαλοποιούσιν καὶ ἐξηγουμένους, καὶ τὴν φυσικὴν ὠραιότητα ἐπακόσμου, παρεμβάλλουσαι ἐξέπληδες, ὅτι μεγάλη ἐντούτοις σύμφωρὰ διὰ τὸ Ἄντινότον ἐκεῖνο κάλλος ἦτο ἡ στέρησις τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐὐδυστύχημα τοῦτο ὅμως, δι' ὃ τοσοῦτον ἠλάττωτο πάντα τὰ ἄλλα προτερήματα, δὲν ἦρκει εἰς

τὸ νὰ κατιονόσῃ τὸν γενικὸν φθόνον· εἰς τὰ γεροντοκόριττα μάλιστα τῆς Μαλίνας ἡ τύφλωσις τοῦ συζύγου δὲν ἐφαίνετο ἀνυπόφορον ἀτύχημα! Εἰς μίαν πρὸ πάντων ὁ φθόνος ἔκαμιν ἐπαισθητὰς προσόδου· ἡ νέα αὐτὴ ἦν ἡ ὠραία καὶ ἀκαταμάχητος Ἰουλία. Ἡ σκέψις ὅτι ἡ ταπεινὴ καὶ παρηγωνισμένη Λουκίλλα προετιμᾶτο αὐτῆς, ὅτι ἡ Λουκίλλα, ἥς ἡ ὑπαρξίς ἐληθαμονεῖτο πάντοτε ἀπέναντί της, ἐμελλεν αἰφνιδίως ν' ἀναφανῇ περίθλεπτος, ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον πρόσωπον νέον, πλούσιον, ὠραῖον, εἰς δ' αὐτὴ ἦν μεδενδὴ· κατωτέρα, ἡ σκέψις αὐτὴ τὴν παρεζάλιζε παραβάλλουσα ἐαυτὴν πρὸς τὴν Λουκίλλαν, κατετρύχετο ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῆς μεταϊότητος, καὶ τοι ἐγνώριζε καλῶς, ὅτι ἡ Λουκίλλα ποτὲ δὲν ἐπληθῆ ἐπὶ ὠραιότητι. « εἶναι ἀληθὲς » ἔλεγε πικρῶς, « ὅτι ὁ ἐκατῆς τῆς Λουκίλλας εἶναι τυφλός· ἀλλ' ὁ ἀγαπῶν τοιαύτην γυναῖκα πρέπει ἀναγκασίως νὰ ἦναι τυφλός. »

Διαρκούσης τῆς ἀπουσίας τῆς Λουκίλλας, ἡ Ἰουλία ἐπορεύετο συχνὰ εἰς τῆς Κ. Λετισσέρ· ἄς μὴ λημονήσωμεν ὅτι καὶ ἡ Λουκίλλα αὐτῇ τὴν εἶχε παρακαλέσει νὰ πράττῃ οὕτω. Ἐρχόντις δὲ καὶ ἀπεπειραθῆ, μετὰ σπανίας ἐπιτηδειότητος, ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν Λουκίλλαν, καὶ, ὠφελουμένη ἀπὸ τὰς παραδόξους τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας ἀλλοιώσεις, ἐσπούδασε βαθέως νὰ φανῇ ἀρραστῆ, ν' ἀγαπηθῇ, ὅσον τοῦλάχιστον ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ ἀγάπην.

Συνέλαβε λοιπὸν ἐγκάρδιον πρὸς τὴν Λουκίλλαν μίσος, ἐπ' αἰετοῦ εἰς τὸ νὰ φαντάζεται, ὅτι οὐδὲν

άλλο ή ή πρώτη τυχαία συνάντησις ἐστέρησεν αὐτήν τῆς κατακτῆσεώς της, μεθ' ἧς ἐπίστευσεν, ὅτι ή εὐτυχία της ὤφειλε νά ἐνωθῆ. Ἐάν ὁ Σαίντ-Ἀμάν, μὴ ἀγαπήσας ποτὲ τὴν Λουκίλλαν, ἤθελε προτείνει τι εἰς τὴν Ἰουλίαν, ή δυστυχία του ἤθελε κίμει αὐτὴν νά τὸν ἀποβάλλῃ, καταφρονούσα καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν νεότητά του. Ἀλλὰ τὸ νά ἦναι ἐραστής τῆς Λουκίλλας καὶ ή κατακτησις αὐτῆ νά κερδηθῆ ἀπὸ τὴν Λουκίλλαν, ἀνύψει αὐτὸν εἰς ἀνωτέραν τῆς καταστάσεώς του περιωπῆν· κατὰ δυστυχίαν, ἐν μέσῳ τῆς θλίψεώς του, τὰ τεχνάσματα καὶ ή ὀραϊότης τῆς Ἰουλίης ἐμκαταϊνῶντο ὁλοτελῶς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Βύγενίου πρὸς τὴν Λουκίλλαν, ὅστις τὴν ἠγάπα ὑπέροπτε, καὶ ἐνόμιζεν αὐθάδειαν πᾶσαν παρατήρησιν κατὰ τῆς διαγωγῆς της.

« Ἦναι καιρὸς, βεβαίως καιρὸς εἶναι νά ἐπιστρέψῃ ή Λουκίλλα κυρία Λουτισσέρ! Βεβαίως ἠδύνατο νά πωλήσῃ εἰς Μαλίνην ὅλα τὰ ἐργόχειρά της, » εἶπε μίαν ἡμέραν ὁ Σαίντ-Ἀμάν μελαγχολικῶς.

« Ὑπομονή, ἀγαπητέ μου φίλε, ὑπομονή! ἴσως θέλει ἐπιστρέψῃ αὐραϊον. »

« Ἀὐραϊον! ὅς ἴδωμεν εἶναι μόνον ἐξ ὠραι—μόνον ἐξ, εἴσαι βεβαίως; »

« Εἶναι ἀκριβῶς πέντε, ἀγαπητέ μου Βύγενιε! Θέλεις ν' ἀναγνώσω; Ἰδὸν ἐν νέον βιβλίον ἐκ Πανοσιῶν, τὸ ὅποιον ἔκαμε μέγαν θόρυβον, » εἶπεν ή Ἰουλίη.

« Ἰδέθε πολλά ὑποχρεωτικῆ! πλὴν δὲν θέλω νά σᾶς ἐνοχλήσω. »

« Καμμία ἐνόχλησις. »

« Ἀλλ' ἐπιθυμῶ μάλλον νά μὴ λάβετε τὸν κόπον. »

« Ὡ! ἂν ἐβλεπεν, » ἐστοχάσθην ή Ἰουλίη, ἀπόσον ἤθελον διὰ τοῦτο τὸν τιμωρήσει. »

« Ἀκούω τροχῶς ἀμάξας, ποῖος διαβαίνει; βεβαίως πρέπει νά ἦναι ή ἐκ Βουξελῶν ἀμάξα, » εἶπεν ὁ Σαίντ-Ἀμάν ἀνορθούμενος « εἶναι ή ἡμέρα, ή ὠρα. . . ἀλλ' ὅχι εἶναι μικρὰ τις ἀμάξα » καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς καθέδρας του.

Ἀλλ' οἱ τροχοὶ ἐπλησίαζον ὁλονέν, ἔστρεψαν τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ· ή ἀμάξα ἐστάθη πρὸ τῆς θύρας, καὶ αἰφνδῶς, περιχαρῶς ή Λουκίλλα ἐβίβη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Βύγενίου.

« Σταθῆτε! » εἶπεν ἐρυθρίασασα καὶ ἀνορθωθείσα. « Συγχωρήσατέ με, Κύριε Λεκαῖε. Ἀγαπητέ μου Βύγενιε, ἔρρα μὲ μὴ μου ἀνθρώπου, ὅστις, διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, θέλει ἰατρῶσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς σου. »

« Ἄδὲν πρέπει νά τρέχωμεν, κόρη μου, » εἶπεν ὁ ἰατρός, « πᾶν ἄλλο προτιμότερον ἢ ή ἀποτυχία. »

Συνέβην τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας μου, ἀγαπητῆ Πανοσιῶν. Ὁ ἰατρός ἐξέτασε τὸν Σαίντ-Ἀμάν, καὶ τῆς ἐξοπέσεώς του τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ή πεποιθήσις περὶ τῆς πιθανότητος τῆς θεραπείας τοῦ πάσχοντος. Ὁ Σαίντ-Ἀμάν μετὰ χαρᾶς συγκατένευσεν εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς ἐγγυαρίσεως. Ἐπέτυχε καὶ ὁ τυρλός ἀνέβλεψεν! Ὡ! ὅποιοι ὑπῆρξαν οἱ στοχασμοὶ τῆς Λουκίλλας, ὅποια ή συγκινήσις της, καὶ ὅποια ή χαρὰ ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ὁδοπορίας της ἐτελέσθη! Ἰσοῦτον δὲ ἰσχυρὰ ἦτον ή χαρὰ αὐτῆ, ὅτε πᾶς ὁ γινώσκων τὰς ἀδιαιρέτους τῆς ἀνθρωπι-

νοῦ ζωῆς περιπετείας ἠδύνατο ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ πάθους νά προμαντεύσῃ πόσον πικρότερον εἶναι πεπρωμένον νά ἐπέλθῃσιν.

Ἐνῶ δὲ βαθυμῶδον τὸ νέον αἰσθητήριον τοῦ ἐπινοῦς ἀνγλάμωδον καὶ ἐσυνεβίβεν εἰς τὸ φῶς, ή πρῶτη καὶ μόνη ἐπιθυμία του ἦτο νά ἴδῃ τὴν Λουκίλλαν. « Ὁχι, μὴ μὲ ἀφήσετε νά τὴν ἴδω μόνον! θέλω τὴν ἴδω ἐν μέσῳ ὄλων σας, διότι θέλω νά σᾶς πείθῃ, ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς τῆς καρδίας ποτὲ δὲν ἀπατάται. Μετὰ φόβου, μετὰ πενθίμου προαισθητήματος, ή ἀκίλλα ὑπέγκουσε, διότι ὁ Βύγενιος δὲν ὑπέφερε περικοπὴν. Ὅθεν ὁ πατήρ, ή μήτηρ, ή Ἰουλίη, ή Λουκίλλαι νεότεραι τῆς Ἰουλίης ἀδελφαὶ συνᾶλλον εἰς τὴν μικρὰν αἰθουσαν· ή θύρα ἠνοίχθη, καὶ ὁ Σαίντ-Ἀμάν ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κατωπλίου διατάζων. « Ἦν βλέψῃς ῥιφθὲν πέραξ τὸν ἔρρασον. » Η μορφή του ἀνέλαμψε ἀρῆως γραυγὴν χαρᾶς. « Η Λουκίλλα! Λουκίλλα! ἀνέκραξε, αἶσαι σὺ, σὲ γνωρίζω, σὲ μόνον! » καὶ ὀρμήσας, ἔπασεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Ἰουλίης! « Ἐρυθρά, ὑπερήφανος, ὀραμβεύουσα ή Ἰουλίη ἔψεν ἐπ' αὐτοῦ φλογερὰ βλέμματα. Η Λουκίλλα τὸν εἶχεν ἀπατήσει.

« Ἔχετε λάθος, ἀπατήσατε, » εἶπεν ή μήτηρ ή Λουκίλλας τελορηθμένη. « Ἐκεῖνα εἶναι ή ἐξομότης τῆς Ἰουλίης· αὐτὴ εἶναι ή Λουκίλλα. »

Ὁ Σαίντ-Ἀμάν ἀνέκυψεν, ἐστράφη, εἶδε τὴν κίλλαν, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πύχθη ή φωνή νά ἦτον εἰς τὸν τάφον. « Ἐκπλήξις, ἀπασθόλωσις, πελπισία, μανία σχεδὸν ἐξαγγραφέζετο εἰς τὸ πρόπον τοῦ Βύγενίου εἰς τὴν νύκτι τῶν ὀφθαλμῶν ἐπλαττε χρυσὰ ὄνειρα, ἀπέχοντα τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁλος νέος ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν τῆς δυστημῆς τῆς ἀπελπισίας, τῆς προσβολῆς ἦν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς Λουκίλλας ἐπέτρην, ἐνόησε μετὰ τὴν πρῶτην ἐκρηξίν τῆς ἐκπλήξεως, ὅτι δὲν ὤφειλε νά ἦ ῥιστήση ὅτω τὴν πρόξενον τῆς ἰατρίας τῶν ὀφθμῶν του. « Ἐπευσε λοιπὸν νά διαρθῶσῃ τὸ σπῆν του φεῦ! πῶς ἠδύνατο νά διαρθῶσῃ!

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ή εὐτυχία τῆς Λουκίλλας ἐτελείωσε· τὸ μαγικὸν της αἰσοδομήμα κατέσεν εἰς κόνην, ή θαυματουργὸς βάρβδος συνεβλήθη φράσμα τῆς εὐδαιμονίας ἐχάθη εἰς τοὺς ἀνέμους, ή φαιτεινὴ ἀγαλλίασις δὲν διέκρινε πλεόν τὴν γῆν ἐν ἧ ἐξῆ χωρισμένη ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κόσμου. Εἰ ἀληθές ὅτι αἱ λόγοι τοῦ Σαίντ-Ἀμάν ἦσαν φλογερῶς νητικοί, ὅτι ἐνθυμείτο μετὰ βεβαιίας εὐγνωμοσύνην πᾶν ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ ή δυστυχίη ἐπράξεν, ὅτι ἔβλεπεν ἄλλιν ἑαυτὸν νά εἴπῃ ἐκ νέου « Η Λουκίλλα εὐεργέτριά μου! » καὶ καταράτο ἑαυτὸν ὅτι αἰθερῶς ὑπὲρ αὐτῆς εἶχε μορφοῦσαι, ἀπέπτωσαν. Πᾶς πᾶθος τῶν λόγων του; Ποῦ ή θερμότης τῆς φωνῆς του; Ποῦ ή συγκίνησις τὴν ὅποιαν τὸ βῆμα ή φωνή της ἀπετέλουον πρότερον εἰς τὴν ψυχὴν; Ὅτε ἐβρίσκοντο μόνον, ἐθορυβείτο, ἀνσῆχαι ἡ χροῖς, αἱ χεῖρές του δὲν ἐζήτουν πλέον τὰς τῆς ή ψυχῆ του δὲν παρπονείτο! πλεόν, ὅτε ἔλλειπεν ἀπὸ πλησίον του. Κύριος κόμνος ἐν μὲ τῆς οἰκογενειακῆς συντροφίας, ἐφαίνετο πούχθῃ!

ἀλλ' ἔτσιγε νά στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὴν ἀποίησαν αὐτοὺς εἰς τὸ φῶς; Ἄν παρεφέροντο ἐκ διαλειμμάτων μετ' εὐγλώττου θαυμασμοὶ εἰς τὴν φωνὴν καὶ ὀραϊαν μορφήν τῆς θριαμβεύουσης Ἰουλίης; Η μεταβολή αὐτῆ, πίστεισέ με, δὲν ἐπέλθη εἰς μίαν ἡμέραν, ή εἰς μίαν ἐβδομάδα, ἀλλ' ἐκίστην ἡμέραν κωζάνετο ἐπὶ μάλλον καὶ ἐπὶ μάλλον. Καὶ τοὶ καταμαγευμένοι ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς Ἰουλίης, ὁ Σαίντ-Ἀμάν, δὲν ἤθελεν ἴσως ποτὲ ὑπομείνῃ νά καταστῇ ἐνοχὸς ἀχαριστίας, ἦν ἐπρσιπάθησε μετὰ πικροῦ ἐλέγγου συνειδήσεως νά κατακυλευεῖσῃ ή ἐνοχὴ αὐτῆ δὲν προήρχετο παρ' αὐτῆ ἐκ τῆς ὀλεθρίας ἀντιθέσεως, ἦν, εἰς τὴν πρώτην τοῦ προσητικῶν ἐνοουσιασμῶν του ἐξασφιν, ή Ἰουλίη ἔθεσε πρὸ τῆς Λουκίλλας, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι, μὴ μορφώσας στερεῖν τινα καὶ ζῶσαν ἰδέαν περὶ τῆς πραγματικῆς ὀραϊότητος, δὲν ἠδύνατο νά θεραπεύσῃ τὴν ἀπάτην τῆς φαντασίας καὶ τῶν ὀνειριῶν του. Ἐπεθύμει νά ἴδῃ τὴν Λουκίλλαν νέαν, χαρισματικῶς, ἐργουσαν ὀφθαλμοὺς ἀποπνόντας ἔρωτα, καὶ μόνον ἀντίθεσιν φέρουσαν τὴν ταπεινὴν καὶ πενιχρὰν κατάστασιν τῶν γονέων της. Οὕτως ή νίκη τῆς Λουκίλλας ἤθελε συμπληρωθῆ πρὶν ὁ ἐραστής αὐτῆς ἀνακαλύψῃ ὅτι αὐτὴ ἦτον ή ἁγιωτέρων ὀραϊατῶν ἄλλων. Προσέτι ή ἀπιστία αὐτῆ δὲν ἤθελε ποτε διακρέσει πέραν τῶν πρώτων ὀλιγῶν ἡμερῶν, ἐάν τὸ μάταιον καὶ πονηρὸν ἀντικείμενον αὐτῆς δὲν ἐξίσκει πᾶσαν τεχνουργίαν, πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ γουταίαν τῆς ὀραϊότητός της πρὸς ἐξακολουθήσιν καὶ πρόδον τοῦ κακοῦ τούτου ἀποτελέτηματος. Η ἀτυχὴς Λουκίλλα, τοσοῦτον βαθῶς αἰσθανθείσα τὴν ἐγωιστικὴν μεταβολὴν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγάπης της, δειλὴ καθ' ἑαυτὴν, καὶ ἄμα ὑπερήφανος ἐνεκὰ τῆς δειλίας ταύτης, μὴ ὄσα πλέον περιζήτητος, μήτε ἀναγκαίη, μήτε ἀγαπωμένη, δὲν ἠδύνατο νά ὑποφέρῃ τὴν σκληρὰν ἀντιπαράθεσιν τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ ἐνεστώδες. Εἰσθύσασα ἀποφασιστικῶς εἰς τὸν θάλαμόν της ἀφέθη εἰς τὴν ροήν τῶν δακρῶν της, καὶ ὅτω, κατὰ δυστυχίαν, ἐν τῇ ἡμερῶσι ἀπουσία τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός αὐτῆς, δεδομένης εἰς τὸ ἐργόχειρον καὶ εἰς τὴν οἰκιακὴν θεραπείαν, ἀρῆκεν εἰς τὴν Ἰουλίαν προχειροστάτας εὐκόλιας πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐπιθύσεως, ἦν εἶχεν ἀρχίσει νά ἐξασκῆ ὅχι εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ Σαίντ-Ἀμάν. Ἦν τούτοις μὴ κατανουόσῃ εἰσέτι, ἐν τῇ ἐλευθερᾷ γενναϊότητι τοῦ νοῆς της, ὀλόκληρον τὸ μέγεθος τῆς δυστυχίας της, ἐκολακῆετο ἐνίοτε, δυστυχίης νέας! ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅτι ἐάν ὑπανδρεύετο καὶ εἰς τὰ μύρια τις φίλιος εἰσῆρχετο, ὁ ἀνεκλάλητος ἔρως, τὸν ὅποιον ὑπὲρ τοῦ Βύγενίου ἔτρεφεν, ἤθελεν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀναπτύχθῃ, μεγαλυθῆ καὶ φανῆ ἐνώπιον αὐτοῦ λαμπρότερος ή εἰς τὴν παρουσίαν αὐτῆς θέσιν, καὶ ὅτι ἐυέλλεν ἴσως νά ἀνακτῆσῃ καρδίαν τοσοῦτον ἐμπαιθῶς εἰς αὐτὴν ἀπερωθείσασιν. Ὅθεν δὲν ἠδύνατο νά πιστεύσῃ, ὅτι διὰ πάντος αἱ ἐλπίδες αὐτῆς ἐπαταυῖσθησαν. Τοιαῦτα ὄνειροπολοῦσα ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς μικρᾶς εὐτυχίας, ἧτις ὅτω τῇ ἀπελείπετο. Ὁ Σαίντ-Ἀμάν ἐπρότεινε τὴν ταχειὰν σύζευξίν των, ἀλλὰ μετὰ πόιῳ ψυχρῶν λόγων! Καὶ πραγματικῶς οἰκίαν μου, τὴν ζωὴν μου, τὰ πάντα πρέπει νά ἡ-

πύχετο μὲν ν' ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν βαθυτέρας ἀχαριστίας, ή ὅσην εἶχεν ἤδη ἐκπράξει, ἐσκέπτετο δὲ μικρῶς ὅτι ὁ διαβάσεις τοῦ ἔρωτος κάλλος ἠδύνατο καὶ αὐτὴ νά δεθῆ καὶ νά καταστῇ στερεώτερος ὑπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ καθήκοντος· ἐπὶ τῆς ἐλπίδος, ἠλπίζεν ἐνέθρως, ὅτι ή γείρ, ή περιουσία, ή φίλια, καὶ ή εὐγενής αὐτοῦ συμπεριφορά ἠδύνατο ν' ἀποδώσασιν εἰς τὴν Λουκίλλαν τὴν μόνην ἀνταρτίαν, ἦν ἤδη ἠδύνατο νά διαλέτῃ. Ἀλλ' ἐν τούτοις μένιν πολλὰς μύσας μετὰ τῆς Ἰουλίης, ἧτις κατέβαλε πᾶσαν σπουδὴν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ θριάμβου της ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ, ὁ Σαίντ-Ἀμάν, τοσοῦτον ἀνεπαισθήτως μετεβλήθη, ὥστε διελογίζετο περὶ λίαν διαφόρου ἀνταρτιότητος ὑπὲρ τῆς Λουκίλλας, πρὸς ἦν διετέλει ὀφειλέτης ἀνεξαντλήτου ὀφλήματος.

Ὅπισθεν τῆς οἰκίας ὑπῆρχε κήπος περιέχων μικρὸν ἄλσος, ἐθα πολλάκις ὁ Βύγενιος καὶ ή Λουκίλλα συνεκάθηνον κατὰ τὰς θεινὰς ἑσπέρας παρῆλλον διὰ πάντος αἱ ὠραι τῆς τῆς εὐτυχίας ἐκείνης! Πρῶταν τινὰ ή Λουκίλλα καθήμενη περιλύπος εἰς τὸν ὄψαλμόν της ἤκουσε τὸν ἦχον τοῦ αὐλοῦ περιπαθῶς διαχεόμενον εἰς τὴν ἀγαπητὴν καὶ ἱερὰν ταύτην σιάνδα, ὁ ἦχος οὗτος διήγειρε τὰ δακρυὰ της, ἀπέτρους μελαγχολικὰς ἀναμνήσεις, καὶ ἐγλύκαينه τὴν εἰκόνα τοῦ ἀχαριστοῦ φίλου εἰς τὴν φαντασίαν της. Ἐρχισε νά ἐπιπλήτῃ ἑαυτὴν, ὅτι πολλάκις ὑπεχώρησεν εἰς τὰς ἀγριωθείσας σκέψεις, καὶ καταβλήθεσα ὑπὸ τῆς ψυχρότητός του, ἀφήκεν αὐτὸν τσοῦκις μόνον, χωρὶς νά τολμήσῃ ἀρκούντως νά τὸν παραστήσῃ τὴν τρυφερότητα, ἧτις, ἐν τῇ ἀπλῇ μετριοφροσύνῃ αὐτῆς, καθίστα τὸ μόνον ἐπὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ δικαίω- μα· « ἴσως εἶναι μόνος τώρα, » εἶπε καθ' ἑαυτὴν, « ὁ σκοπὸς οὗτος εἶν' ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἠξέουρε ὅτι ἀγαπᾷ. » Καὶ μετὰ παλλούσης καρδίας καταθέσασα ἐκ τοῦ θαλάμου, ἔδραμεν εἰς τὸ ἄλσος. Μόλις δ' ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, ὁ αὐλὸς ἐπαυσε, καὶ, πλησίασασα εἰς τὰ δένδρα, ἤκουσε φωνὰς, τὴν φωνὴν τῆς Ἰουλίης περιλύπου, καὶ τὴν τοῦ Βύγενίου παρηγορούντος αὐτὴν. φοβερὸν προαίσθημα τὴν κατέλαβε, τὰ γόνυτά της ἐκάμψθησαν καὶ ἔπασε κατὰ γῆς.

« Ναι, συζεύξου αὐτὴν, λησιμόνησέ με, » εἶπεν ή Ἰουλίη εἰς ὀλίγας ἡμέρας θέλεις ἀνῆλαι εἰς ἄλλαν, καὶ ἐμε, ἐμε, συγγνώμησέ με Βύγενιε! κατέταραξέ τὴν εὐτυχίαν σου. Εἶμαι ἀκριτὰ τιμωραμένη, ή καρδία μου συντρίβεται ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου, » καὶ λυγμοὶ ἐπνίξαν τὴν φωνὴν τῆς Ἰουλίης.

« Ὡ! μὴ μὲ λέγῃς ταῦτα, » εἶπεν ὁ Σαίντ-Ἀμάν. « Μόνος ἐγὼ εἶμαι ἀξιοκατάχρητος. Ἰπάτησα καὶ τὰς δύο ὁ ἀχαριστος. Ὡ! ἀφ' ἧς ὠρας οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἠνέλθησαν καὶ σὲ εἶδον, νῆαν ἐπόστισθην ζῶν, καὶ ὁ ἥλιος αὐτὸς μ' ἐφάνη ἦτον λαμπρός ή ἡ ὀραϊότης σου. Ἀλλὰ, ἀλλ' ἀφῆσέ με νά λησιμονῆσω τὴν ὄραν ἐκείνην. Τί δὲν γρέωσῶ εἰς τὴν Λουκίλλαν; θέλω διαμείναι δυστυχίης, καὶ ἀξίως διότι, θέλω ποτὲ δυνηθῆ νά λησιμονῆσω, Ἰουλίη, ὅτι ἐφαρμάχευσα τὴν ζωὴν σου με τὸν δυστυχῆ ἔρωτά μας; Ἀλλ' ὅτι δύννηαι νά δόσω, τὴν χεῖρά μου, τὴν οἰκίαν μου, τὴν ζωὴν μου, τὰ πάντα πρέπει νά ἡ-

να ιδιόκα της. "Οχι, 'Ιουλία, όχι! τί σημαίνει τό βλέμμα τούτο; δύναμαι άλλως νά πράξω; δύναμαι άλλως νά δνειρευθώ; 'Οποιαδήποτε ή θυσία, δέν πρέπει νά τήν εκτελέσω; ω! δ,τι όφείλω εις τήν Λουκίλλα νά ειπα, ότι ούτε διά τού στοχασμού πρέπει πλέον νά σέ ιδώ!

'Η Λουκίλλα δέν εσταθή ν' ακούση πλείοτερα μετά τού αυτού σιγαλέου βήματος, μεθ' ού ήλθε ν' ακούση τās φρικτάς ταύτας λέξεις, επέστρεψεν αυθις εις τόν πένθιμον κοιτώνά της.

Τήν αυτην επέραν, ενώ ο Σαιντ-Αμάν εκάθητο μόνος εις τόν θάλαμόν του, ήκουσεν ελαφρόν κτύπον επί της θύρας. α Βιέθλετε ν' ειπε, και ή Λουκίλλα εισήλθε. 'Εστάθη τεταραγμένος. 'Ηθέλησε νά λάβη τήν χεϊρά της, άλλ' ή Λουκίλλα τόν ώθησεν ελαφρώς. Καθήσασα απέναντι αυτού και κλίναςα κάτω τὰ βλέμματα, τόν ώμίλησεν ούτως.

α 'Αγαπητέ μου Εύγένιε, δηλ. Κ. Σαιντ-Αμάν, υπάρχει συλλογισμός τις εις τήν νούν μου τόν όποιον νομίζω κάλλιον νά εκφράσω. 'Αλλ' εάν οι λόγοι μου δέν μεταφράσασιν καλώς τόν στοχασμόν μου, δέν πρέπει νά όργισθητε κατά της Λουκίλλας καθότι δέν ειναί τόσον εύκολον πράγμα νά εκφράση τις ό,τι βαθέως αισθάνεται. 'Ευθιτών και υποπτύων τήν αλήθειαν, ο Σαιντ-Αμάν ήθέλησε νά τήν διακόψη ενταύθα, άλλ' ή Λουκίλλα τώ έσούστησε κατ'επισπευμένως τής τήν σιωπήν και εξήκολούθησεν.

α 'Ενθυμείσθε ότι, όταν ήρχισατε νά με αγαπάτε, συνείλιξα νά σας λέγω ότι ο έρωσ σας ήθελε παύσει, αν ήδύνασθε νά ιδήτε πόσον ήμην αναξία της αγάπης σας; δέν ήπάτησα έμυτην, Εύγένιε. 'Ημην πάντοτε βεβαιία ότι ή αιτία της αγάπης σας προήρχετο αναγκαιώς εκ της θλίψώς σας. 'Αλλ' όμως υπέρ όλα ταύτα, δέν ώνευρέθη, δέν έποθησα άλλο ειμή τήν εύτυχίαν σας. 'Ο θεός γνωρίζει, ότι εάν πάλιν, περιπατούσα γυνάποις, και πορευομένη όχ' εις τήν Κολωνίαν, άλλ' εις τήν Ρώμην, εις τὰ πέτρατα της γής, ήδύνημην νά σας σώσω από μικροτέρων της τυφλώσεως δυστυχίαν, ήθειον περιχαρές πράξει τούτο. Ναι, έστω και αν προσηφάτεον όλους τούς πικρούς λόγους, τούς όποιους επιστρέφουσα έμελλον ν' ακούσω ψυχρως μη με λησμονήσετε όλοις διόλου, άλλ' ή μόνη τιμωρία μου ως ήναι ό,τι έγινε! . . ν' Ολίγα δάκρυα έβρευσαν φυσικως από τούς όφθαλμούς της Λουκίλλας. 'Ο Σαιντ-Αμάν βαθέως προσάλληθεις εκάλυψε τή πρόσωπόν του με τās χεϊράς του, μη δυνάμενος νά τήν διακόψη. 'Η Λουκίλλα εξήκολούθησεν.

α'Ο,τι προείδα, συνέβη. δέν ειμαι πλέον διά σας ό,τι απάξ έξ αρχής ήμην, ότε εδύνασθε νά ενδύεσθε τήν πενιχράν και απλήν μορφήν μου με ανυπάρκτου ωρικότητος ένδυμα· ειπ' άλληδες ότι ήθελάσατε νά με νυμφευθητε επί τέλους· άλλ' ειμαι υπερήφανος, Εύγένιε, και δέν δύναμαι ν' αντικαταστήσω τήν χάριν, ένθα απάξ υπήρξεν ο έρωσ. 'Αλλά δέν ειμαι τόσον άδικος ώστε νά σας μέμρωμαι, καθότι ή μεταβολή ήτο φυσική, αναπόφευκτος, και έπομένως όφειλον νά θεωρησθήτε κατ' αυτης άλλ' υπεράγην πλέον, πρέπει νά χωρισθώμεν. 'Αγαπάτε τήν 'Ιουλίαν, πολλά φυσικόν

πράγμα! σας αγαπά, και ή 'Ιουλία, τί παραξενώνει περιπλέον συνέβη εις τήν πιθανήν ροπήν των πραγμάτων; 'Η 'Ιουλία σας αγαπά, όχι ακόμη, ίσως, ή σον πολυ όσον εγώ σας ήγάπων· διότι ή 'Ιουλία ή σας γνωρίζει όσον εγώ, και, συνειδημένη καθ' όλη τήν ζώην νά θριαμβεύη, δέν δύναται νά αίσθη τήν χαράν ως τήν ήσθάνθην εγώ, φανταζομένη, ή αγαπώμαι. 'Αλλά και τούτο θέλει γίνει, τούτο βοηθούτος!—'Υγίαινε! υγίαινε διά παντός, περιλέστατε Εύγένιε! σέ αφίνω· δέν έχεις πλέον άναν έμω. 'Πδη εισαι ανεξάρτητος και ελεύθερος από ή Λουκίλλας.—'Οπου και αν υπάγης, χίλιαι άλλαι ή νανται νά καθέξωσι τήν θέσιν μου.—'Υγίαινε!

'Η Λουκίλλα έγερθείσα απεσώρετο ήδη· άλλ' έγένιος άρπάσας τήν χεϊρά της, ήν μάτην έδωκεν ν' αποσπάσθ ή Λουκίλλα, απέδωκεν έμπαδώς ή τās επιπλήξεις εις έαυτόν και εύγλωττως ώμίλησεν κατά της αποφάσεώς της.

α'Ομολογώ ότι απεπλανήθην διά τινά στιγμή 'Ομολογώ ότι ή ώρικότης της 'Ιουλίης με κατέστη ήττον εύαίσθητον εις τόν θερμότερον και θερμότερον πρής σέ έρωτά μου! 'Αλλά, συγχώρησέ με, φιλή Λουκίλλα! ήδη επιστρέφω πρής σέ ό,τι απάξ ήθην υπέρ σου! ω! μη ή εγκαταλείψης, Λουκίλλ δέν ειναί δυνατόν νά χωρισθώμεν ποτέ. Δοκίμη μόνον! δοκίμασέ με· εάν ποτέ ή καρδιά μου ακρυνηθ ή από σου, ω! τότε, άρησέ με τότε, λοιπ εις τήν τύψιν της συνειδήσεώς μου!

'Η Λουκίλλα δέν ενδύωκε, διότι επιστευσεν ή παράκλησις του δέν ήτον ειμή στιγμιαίος ένθιασμός· ήσθάνθη ότι ενυπήρχεν άρετή εις τήν ύψην νεανίας της, και ότι έχρωσται νά τόν αφήσει. Πη ο Εύγένιος άντέτανε, μάτην οι έναγκαλισμοί και παρακλήσεις του. Μάτην τώ ανέφερε τήν δειψ μένην ύπόσχεσίν του, τήν άμοιβαίότητα των λόγων και τή γήρας των γονέων της, των όποιών ή τυχή θέλει στερωθή διά της εννώσεώς των.

α'Πώς, χωρίς νά προσβάλω τήν τιμήν μου, ναμχι νά σ' εγκαταλείψω και νά νυμφευθώ άλλη

·'Εμπιστεύθητε τούτο, εμπιστεύθητε τὰ πάν εις έμέ,· απεχέρθη ή Λουκίλλα· αέγώ θέλω φησει περι της τιμής σας· ουδεμία περι τούτου ήθελία. Τούτο μόνον σας παρακαλώ, μη άφήσιν τελεσθ ή μετά της 'Ιουλίης γάμος σας ενταύθα, ή ψιν των γονέων μου. Τούτο σας παρακαλώ, μη περιμένουν από σας και οι γονεις μου. 'Ο θεός νά εύλογήσ ή! Μη φαντάζεσθε, αγαπητέ Εύγένιε, ή θέλω ζήσαι δυστυχής· διότι οποιανδήποτε εύτηρ σας χαρίση ο κόσμος, δέν θέλω και εγώ λογίζω ως συντελοούσ εις τήν χαράν σας; 'Η ιδέα αυτή παρηγορεί.

Και όλισθήσασα από τόν βραχιονά του, άπ' αυτόν εις μοναχίαν πολυ πικροτέρων και αυτί τυφλώσεως. Τήν αυτην νύκτα ή Λουκίλλα ήθε τήν μητέρα της, πρής ήν εξεμυστηρεύετο τὰ πάν Παραλείπω τούς λόγους ους εξέθεσε, τὰ επιγραφή άνω άντέταξαν· επέβαλε μάλλον τήν θέλησιν ή έπεισε, και αφίνουσα εις τήν μητέρα της τήν

ρήν φροντίδα τού ν' αναγγείλη εις τόν πατέρα της τήν άμετάβλητον απόρασίν της, άνεχώρησε, τήν έπαμείνην πρωίαν, από τήν Μαλίαν, και με καρδιάν όλην έντιμον και όλως καρτερικήν έπορεύθη εις της θείας της, τήν έπίσκεψίν της όποιās επί τοσοούτον καιρόν ειχεν αναβάλει.

'Η υπερήφανεια των γονέων της Λουκίλλας τούς έμπόδισεν τώ νά ελέγξωσι τόν Σαιντ-Αμάν. 'Αλλ' ούτος, μη ύπερέων τὰ ψυχρά και περιλυπα βλέμματά των, άνεχώρησεν εκ της οικίας των· και τού δέ διά πολλάς ήμέρας δέν ήθέλησε νά ιδή ούδ' αυτην τήν 'Ιουλίαν, ή ώραιότες όμως αυτης και αι τεχνουργίαι δέν ήργησαν νά εξασκήσωσι τήν επ' αυτού έπιρροήν των. 'Εώρασαν τόν γάμον των εις τήν πόλιν Σουιτσοί, και πρής χαράν της ματαίας 'Ιουλίης, άνεχώρησαν εις τήν χαριστέτην μητρόπολιν της Γαλλίας. 'Αλλ', πρής της άναχωρήσεώς των, και πρής τού γάμου του, ο Εύγένιος έσπούδασε, πρής καλησούχοισιν της συνειδήσεώς του, νά προμηθεύση εις τόν πατέρα της Λουκίλλας επικερδέστεραν και έντιμοτέραν θέσιν της παρούσης, ήν ειχε. Κρίνων δικαίως ότι ή Μαλίαν δέν ήδύνατο νά ήναι επί πολύν χρόνον εύτυχής διαμονή, και πολυ όλιγότερον διά τήν Λουκίλλαν, και γνωρίζων ότι τώ φιλότιμον τού Κ. Λετισσέρ ήθελε προσδληθ ή, δεχομένου από τās χεϊρας αυτού τοιαύτην αγαθοεργίαν, έφύλαξε μυστικως όλας τās διαπραγματεύσεις, και κατώρθωσεν ώστε ο έντιμος Μαλιναίος νά πιστεύση, ότι διά μόνης της αξίας του έλαβεν άναλπίστως τοιαύτην θέσιν.

'Ικανός παρήλθε χρόνος. 'Η ταπεινή αυτη και απλή ιστορία ανατρέχει εις τρυκυμιώδη των χρονικών τού κόσμου εποχήν, τήν αρχήν της Γαλλικής επανάστασεως. 'Η οικογένεια της Λουκίλλας ειχε μόλις έν έτος διατρέψει εις τήν νεαν αυτης διαμονήν, ότε ο δουμουριέ εισέβηκεν επί κεφαλής της στρατίας του εις τās Κάτω Χώρας. 'Αλλά πώς διήλθεν ή Λουκίλλα τώ έτος τούτο; 'Είπον ότι ειχε πνεύμα φύσει ύψηλόν· και τού τούτο και εύαίσθητος, δέν ήτον αδυνάτου χαρακτήρης. 'Αλλ' ή εις Κολωνίαν όδοιπορία της, εις τήν φαιδράν των δεκαεπτά χρόνων ήλικίαν απέδειξεν, ότι ενυπήρχεν εις τήν φύσιν αυτην δύναμις ουχι καταπέρα έρωτικής άφοσιώσεως. 'Η θυσία, τήν όποιαν εξετέλεσαν, έφερε τήν άνταμοιβήν της. Πιστεύουσα, ότι ο Σαιντ-Αμάν ήτον εύτυχής, δέν κατεδέχθη νά δείξη ουδεμίαν μνησικακίαν. Διαμείναςα εις τήν όδόν τού καθήκοντος, εδύθη εις τήν περιποίησιν και άνάπαυσιν των γονέων της και εις τήν θεραπείαν των γηραιών των χρόνων. 'Η χαρά των αγαθών τούτων ανθρώπων ήτον ή Λουκίλλα. 'Η Λουκίλλα ήσθάνετο τούτο και έπαρηγορείτο. 'Απαξ μόνον, διαρκούντός τού έτους, ήκουσε περι της 'Ιουλίης, τήν όποιαν ειδε κοινός τις φίλος εις τούς Παρισίους χαρίεσσα, λαμπρήν, περιεσπούδαστον και θαυμαζομένην. Περι δέ τού Σαιντ-Αμάν δέν ήκουσε τίποτε.

Τά διήγημά μου, φιλότατη Παρθενόπη, δέν θέλει με φέρει έν τώ μέσω των τρομερών τού πολέμου σκηνών. δέν αναφέρω τās σφραγας και τās πολιορκίας και τώ καταπλημμύριαν αίμα τās ώραιās ταύτας χώρας,

τήν μεγάλην τέλος εκστρατείαν της Εύρώπης. 'Ο λαός των Κάτω Χωρών ήτο γενικως τού κόμμματος τού δουμουριέ, άλλ' ή πόλις, έν τή φάσκον οι γονεις της Λουκίλλας, άντίταξε ματαίαν αντίστασιν εις τās έπιδρομάς τού γάλλου στρατηγού. Αυτός ο Κ. Λετισσέρ, παρά τήν ήλικίαν του, περιεζώσθη τώ έξωρος ή πόλις εκυριεύθη, και ο άγριος τού κατακτητού στρατός διεχύνετο και διασκορπίετο εις τās όδοας αυτης. 'Η οικία τού Λετισσέρ έπληρώθη μεθύσων και βαναύσων στρατιωτών. 'Η Λουκίλλα έτρεπε βλέπουσα πλησιάζοντα αυτην ένα των αιματοχρατών τούτων στρατιωτών, μάλλον ληστήν ή στρατιώτην, τόν όποιον ο έπιτήδειος δουμουριέ κατέταξεν εις τόν στρατόν του, και διά τού όποιου εσώθη πολυ συχνότερα ή απ' αυτην τήν σωματοφυλακήν του. Αι κρυφαί, αι φωναι της Λουκίλλας υπήρξαν μάταιαι, όταν εξαίφνης οι άνδρες των όπλων άνέκραξαν· ο άρχηγός, ο γενναίος άρχηγός!· 'Ο αυθάδης στρατιώτης, κτυπηθείς από πυροβολον, έπεσεν αναίσθητος πρής των ποδών της Λουκίλλας· και μορφή τις ένδοξος, επί κεφαλής των ακολουθούντων στρατιωτών, απολάμπουσα εκ της πολεμικής στολής έν μέσω της τρομεράς ταύτης σκηνής, εξυπνήσασα δι' ενός βλέμματος εις τήν μνήμην της Λουκίλλας, εσταθή πλησίον της. 'Ο ύπερασπιστής, ο φύλαξ της τρομούσης κάρης ήτον . . ο Σαιντ-Αμάν.

'Ο οικος εκενώθη έν μιξ στιγμή, ή θύρα εκλείσθη. Κρυφαί τότε και γογγυσμοί, φωναι άγριαι και βαναδικα ήσματα, κλαγγαι όπλων και χρεμετισμοί ήππων και κρότοι βημάτων και μουσική βαρεία ήχουν και τρομερόν έποϊον έξωθεν άλλαλαγμόν. 'Η Λουκίλλα τότε δέν ήκουε τίποτε, προσκεκολλημένη επί τού στήθους εκείνου, όστις δέν ώφειλε πλέον νά τήν εγκαταλείψη.

Πραγματικως δε ένα προστατεύση τούς φίλους του ο Σαιντ-Αμάν ετοποθέτησέ τινας των στρατιωτών του εις τήν οικίαν, και επί δύο ήμέρας διήγαγε πάλιν υπό τήν αυτην στέγην μετά της Λουκίλλας. δέν έλάλει ποτέ οίκοθεν περι της 'Ιουλίης, άλλά μόνον απεκρίνετο εις της Λουκίλλας τās ταπεινάς και δειλάς ερωτήσεις της περι της υγείας της συντόμως, ψυχρως, και ώμλει μετ' ένθουσιασμού περι τού νέου του επαγγέλματος. 'Η δόξα έφαινετο ήδη τώ μόνον ειδώλον της καρδιάς του, και αι ζωογόνοι λάμψεις των πρώτων ώραιών όνειρων της επανάστασεως έπληρουν τώ πνεύμά του, εσπινθηροβόλου διά της λαλιās του και διεφώτιζον εκείνους τούς σκοτεινούς όφθαλμούς, εις ους ή Λουκίλλα επανέφερε τώ φώς της ήμέρας.

'Η Λουκίλλα τόν ειδεν αναχωρούντα επί κεφαλής των στρατιωτών του· έθεώρησε τήν υπερήφανον πανοπλίαν του αποστίλθουσαν εκ των ακτίνων τού ήλιου· εθαύμασε τόν ήππον του καλπάζοντα διά της στενης όδο, και ειδε τώ τελευταίόν του βλέμμα πίπτον επί τού ήλαρου της προσώπου, ενώ ίστατο εις τήν θύραν. Και καθ' ήν ώραν ο ζωηρός στρατιώτης έπεφώνει μετά φωνής τρομούσης τόν αποχαριτησμένον του, ή Λουκίλλα έφαντάσθη, ότι επί τού προσώπου του διεκρινε βλέμματα βαθυτάτης και τρομεράς εύ-

γνωμοσύνης, ἅτινα ἀνεπόδησαν εἰς τὴν μνήμην τῆς τῆν ὀρισιότεραν τῆς ζωῆς τῆς ἐποχῆς.

Εἶχε δίκαιον ἢ μαλιναιά κόρη. Ὁ Σαίντ-Ἀμάν πρὸ καιροῦ εἶχε διακρίνει τὸ ἀληθές τοῦ ψευδοῦς ἀν- θους, καὶ συνηθάνθη ὅτι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἢ Λουκιλλὰ ἦτο ἐντελὲς ἐκδεδεικμένη. Ἀλλ' εἰς τὴν ἔκφασιν καὶ θέρμην τοῦ πολέμου κατέπειθε τὸν θλιβερὸν τούτων στοχασμὸν, τὸν ὀξύτατον πάντων, καὶ τὸν ἐσαρκούτη τὸν τρόπον τινὰ τὰς πικρὰς λέξεις «ΕΙΝΑΙ ΑΡΙΤΑ!»

Παρόλθον χρόνοι πολλοί. Εἰς τὴν γαλκίνοιον καὶ τα- πευίων τῆς Λουκιλλᾶς ζωὴν ἢ λαμπρὰ ἐμφάνισις τοῦ Εὐγενίου παρίστατο ὡς ἀνεῖρον τι, ὡς μὴδέποτε ὀ- ραθέν.

Ὁ ἀσπὴρ τοῦ Ναπολέοντος ἀνέτειλλεν ὑπὲρ τὸν φαίλοντα, τοῦ μαζοῦ σταδίου του ἢ ἐποποιία ἤρχι- ζον, ἢ δὲ ἐκστρατεία τῆς Αἰγύπτου ὑπῆρξεν ἢ πολύ- στομος ψῆμη τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης καὶ μετεωροφύτου ἐπιτυχίας, ἣτις ἐξῆστραψεν ἀπὸ τοῦ ζόφου τῆς Γαλ- λικῆς Ἑπαναστάσεως.

Συμπεραίνεις, ἐρακμὴ φιλῆ, ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἐ- πανήλθον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὰς ἐστίαις των πεπη- ρωμένοι τὴν ἡσασιν, ἐκ τῆς ὀφθαλμίας τοῦ ζῆρου τοῦ- του κλίματος. Ἦντες τῶν συμπολιτῶν τῆς Λουκιλλᾶς νέοι, καταταχθέντες εἰς τὰς φάλαγγας τοῦ Να- πολέοντος, ἐπανήλθον οἰκαδε ἔχοντες ἀμαυρωθεῖσαν τὴν ὄρασιν, ἔνεκα τῆς θλιβερᾶς ταύτης νόσου τῆς Λουκιλλᾶς αἰ ἐλεημοσύνης, τῆς Λουκιλλᾶς αἰ βου- θειαι, καὶ τῆς Λουκιλλᾶς ἢ γλυκεία φωνὴ ἦσαν πρό- χειροι πάντοτε ἀνακουφίσεις εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐκεῖ- νους ἀσθενεῖς, ἢ κοινὴ τῶν ὁποίων συμφορά ἔθηκε πάν- τοτε χορδὴν συμπαιθεῖας εἰς τὴν καρδίαν τῆς.

Εἶχεν ἤδη ἀποθάνει ὁ πατὴρ τῆς Λουκιλλᾶς, ἣτις μείνισα μόνη μετὰ τῆς μητρὸς περιεποιεῖτο προθύ- μως μετ' αὐτῆς τοὺς προβεβηκότας τὴν ἡλικίαν ἀ- σθενεῖς. Ἐνῶ δ' ἐσπέραν τινὰ ἐκάθητο ἐργαζόμεναι, ἢ Κ. Λετισσέρ εἶπε μετὰ τινὰ σιωπῆν.

«Ἐπιθυμῶ πολὺ, ἀγαπητὴ μου Λουκιλλὰ, νὰ πει- σθῆς εἰς τὸ νὰ συζευχῆς τὸν Ἰουστίνον. Σὲ ἀγαπᾷ ὁ Ἰουστίνος, καὶ τῶρα ἐνῶ εἶσαι ἀκόμη νέα καὶ ἔχεις ἐνώπιόν σου πολλὰ ἀκόμη ἔτη, δύνασαι νὰ συλλο- γισθῆς, ὅτι ὅταν ἀποθάνω θέλεις μείνει μόνη.»

«Ὡ παῦσε φιλόστοργός μου μητὴρ! τῶρα πλέον δὲν δύναμαι ποτε νὰ ὑπανδρευθῶ. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ ἐρωτος, ὅταν ἐνθυμηθῶ τὸ πικρὸν σχολεῖον εἰς ὃ ἐ- μβλον νὰ γνωρίζω ἐμαυτὴν, δὲν δύναμαι ν' ἀπατηθῶ ἐκ νέου.»

«Ἀγαπητὴ μου κόρη, δὲν γνωρίζεις τὸν ἑαυτὸν σου. Ἐν ὁ Ἰουστίνος δὲν οὐ ἀγαπᾷ, ποτὲ γυνὴ δὲν ἠγαπήθη, καὶ ποτὲ ἐραστῆς δὲν ἠσθάνθη θερμότερον ἔρωτα καὶ ἀληθέστερον.»

Τούτο ἦτον ἀληθές, ὅχι ἐκ μέρους τοῦ Ἰουστίνου μόνου, διότι αἱ σεμναὶ ἀρσται τῆς Λουκιλλᾶς, ἢ ἀ- γαθότης τοῦ χαρακτῆρός τῆς καὶ ἢ ἐπὶ τοῦ προσώ- που τῆς κυματοῦσα γυναικεία χάρις, διαγεομένη ἐφ' ὄλων αὐτῆς τῶν κινήματων συνετέλεσαν εἰς τὴν δού- λωσιν τῆς καρδῶν πολλῶν, ὡς ἂν ἦτο ἢ κόρη αὐτῆ ἀληθῶς ὀραία. Ἀπορίψασα πάσας τὰς περὶ γάμου

προτάσεις μετὰ φρίκης, δὲν ἔδειξεν ἐλάχιστον καὶ ματαιότητος. Ἐνθυμηθεὶς τις, ὀχληροτέρα, ἀλλ' ἀγαπητοτέρα ἀπέστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων. Ἰερὸν δὲ τι ἐνυπάρχει τὴν ἀνθρήσιν ταύτην ἐφαίνετο ἐλέγχον τὴν καρ- τῆς πικρῶς, ὅτε καὶ διὰ μόνης τῆς ἰδέας ἢ λουκὶ ἐφκντάζετο ἐξαλειφθὲν τὰ παρελθόν διὰ νέας συμπαθείας.

«Πιστεύω», ἐξηκολούθησεν ἢ μητὴρ τῆς π- λυπας, α ὅτι τὸν ἀγαπᾷς ἀκόμη καὶ δὲν τὴν καρ- νείς ποτὲ αὐτὸν, παρ' οὗ καὶ μόνου ἔλαβες τὸ αἰ- ρότατον ἐπὶ γῆς μάθημα τῆς ἀγαριστίας.»

«Ὅχι, μητὴρ μου, λαυθάνασαι», εἶπεν ἢ κίλλα, ἐρυθρίασα καὶ λεπτῶς στεναχίζουσα, εἰ γένιος ἐνυμφεῖται ἄλλην.»

Ἐνῶ τοιοῦτοτρόπως συνομιλοῦν, ἤκουσαν ἄλλοι καὶ θεῖλὸν κτύπημα ἐπὶ τῆς θύρας ἢ ὄρα τῆς α ἰδοῦ, αὐτὴ εἶναι κύριε ἢ οἰκία, » εἶπε μακρᾶ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος μετὰ τραχείας φωνῆς: Κυρία Λετισσέρ, καὶ ἰδοῦ ἢ κυρία Λουκιλλὰ! ἢ ψηλὴ τις μορφή, συνασκοντισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μακρὸν στρατιωτικὸν ἐπενδύτην φορεῖ ἐστάθη ἐντὸς τοῦ θαλάμου. Αἰφνιδίως πληγὴ διεσπ- τὴν καρδίαν τῆς Λουκιλλᾶς. Ὁ εἰσελθὼν ἔτεινε τὴν χεῖράς του «Λουκιλλὰ! εἶπεν ἢ μεγαγχολεπῆ ἣτις συνεκρότησε τὴν μουσικὴν τῆς πρώτης τῆ- τῆς: «Ὡ εἶναι ἢ Λουκιλλὰ! φεῖ! ἢ Λουκὶ δὲν ἀναγνωρίζεις τὸν Εὐγένιον Σαίντ-Ἀμάν;»

Καὶ τῶνδ' αὐτὸς ἦτο. Εἰς περίπτωσιν διέ- ὁ φλογερὸς ἥλιος καὶ ἢ καυστηρὰ ἐπιφάνειά τῆς μου τῶν αἰγυπτιακῶν παιδιῶν κατεπίκρναν: νέον στρατιωτικὸν εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ σταδίου τῆς δευτέρας, καὶ τὴν φορὰν τῆς ἀθεραπεύτου τῆς σεως! Ἐπανήλθεν εἰς Γαλλίαν ἵνα εὕρη τὴν πα- δα του ἢ Ἰουλιὰ δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀσθάνθη- ρετός τὴν ἐθέρισεν ἐν μέσῳ τῆς νεότητος τῆς ἢ τῆς λοιπὸν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν εἰς τὴν αἰ- τῆς Λουκιλλᾶς, διὰ νὰ ἴδῃ ἐάν μίξ εἰσέτι εἰσὶ ἔμμεν ἐπὶ γῆς!

Καὶ ὅταν μετ' ἡμέρας, ταπεινῶς καὶ ἐμπῆς νέουσε τινὰς ἀρχαίας προτάσεις, ἢ καρδίᾳ τῆς κίλλας ἐκλείσθη εἰς τὰς παρακλήσεις του; ἢ ἢ ἢ ὑπερησάνειά τῆς τὴν πληγὴν τῆς; ἐπανήλθεν τὴν προτέραν του ἀποσκήπτειν, καὶ ἀπεκρίθη εἰς σιγαλὴν ἱκεσίαν τοῦ περιλύπου ἐρωτός τῆς, σὴ ἔξερ πρηπατημένη; » ἢ φωνὴ ὅμως αὐτῆ κί- σκοτεινοὶ ὀφθαλμοὶ ἐλάλουν πρὸς αὐτὴν μετὰ θους ἀκαταμαχῆτου. «Τῶ εἶμαι ἐκ δευτέρου ἀ- καία, ἦτον ὁ μόνος στοχασμὸς τῆς. «Ἐν τὸν ἐ- βάλω, τίς θέλει τὸν περιθάλψει; » Ὁ στοχασμὸς τῆς ἐκάνονισε τὴν διαγωγὴν τῆς καὶ ἐπαύρησεν τὴν ψυχὴν τῆς ὅλας τῆς λάμψεις τοῦ πει- σμένου, ἀλλ' ἀνικῆτου καὶ ἀναφαιρέτου ἐρωτός ἰδέα αὐτῆ ἠδηγήσεν ἀμφοτέρους εἰς τὸν βωμὸν ἢ ἢ Λουκιλλὰ συνεδέθη μετ' αὐτοῦ μὲ δεσφί- σούτω μᾶλλον ἱερὸν ὄσφ πρὸ καιροῦ εἶχεν καὶ τῆς δοκιμασθῆ. Καὶ ἢ Λουκιλλὰ εὗρεν, εἰς τὸ μέλλον, ἢ

ἦν, τὴν ὁποίαν ὁ κοινὸς κόσμος δὲν ἠδύνατο ποτε νὰ ἐνοήσῃ. Μετὰ τῆς τυφλώσεως τοῦ ἐπανήλθον ὀ- λυ αἰ ἰδέαι, ἄς κατὰ πρῶτον εἶχεν ἐξυπνίσει εἰς τὴν μνήμην τοῦ Εὐγενίου καρδία. Πάλιν συνεκ- νῆθη ἀπὸ τὸ βηματισμὸς τῆς: πάλιν παρεπονέθη διὰ μίξ στιγμῆς ἀπουσίαν ἀπὸ πλῆσιόν του: πάλιν ἢ φωνὴ τῆς διεσκέδασεν τὰ νῆρη τοῦ μετώπου του καὶ πάλιν ἢ παρουσία τῆς ἀπετέλεσε γάρων καὶ ἔφερε φῶς. Ὁ Εὐγένιος δὲν ἐστέναζε πλέον διὰ τὴν τυφλώ- σιν του, δεχθεὶς μετ' ἀφοσιώσεως καὶ υποκλίσεως τὴν δυστυχίαν ταύτην, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν γαλκίνοι ἐ- κείνῳ τῶν στοχασμῶν, ἣτις ἐξῆχος χαρακτηρίζει τὸν τυφλόν. Ἦσως ἀφοῦ ἴδωμεν τὸν ἐνεργητικὸν κό- σμον, καὶ ἀφοῦ αἰσθανθῶμεν τὰς ἰδονὰς του, δυνά- μεθα νὰ δεχθῶμεν μετὰ γαλκίνης τὸν ἀποκλεισμέν- του καὶ καθὼς τὸ μοναστήριον, ἀπομακρύνον τὴν θέρμη τῆς ἐλπίδος μας, εἶναι γλυκὺ εἰς τὴν ἐνθύ- μωσίν μας, οὕτω καὶ ἢ σκοτιὰ σφαιρεῖται τῆς φρίκης τῆς, ὅποταν ἢ πείρα, ἢ ἐργασία καὶ ἢ λάμψις τῆς ἡμέρας μᾶς ἀπαυδάσιν. Ἐνῶ δὲ προσέχουρον εἰς τὴν ζωὴν, συνηθάνοντο ἀμοιβαίως τὸν συνδέοντα αὐτοῦ: σύνδεσμον ἢ Λουκιλλὰ ἐνδυναμουμένη ὁσμήραι ὀ- δήγει τὸν τυφλόν Σαίντ-Ἀμάν, καὶ ἐνεποιεῖ αὐτῶ καρτερίαν αὐτοῦ δὲ ἢ καρδίᾳ ὑπερέχειλιζεν ἀπὸ αἰ- ἔουσαν ἐγνωμοσύνην. Καὶ δὲν ἦτο προσέτι μικρὸν τὸ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὰς βυτίδας τοῦ χρόνου, αἵτινες ὄργονον τὸ μέτωπον καὶ ἐμάραινον τὴν τρυ- φερότητα τοῦ θελατικῶ ἐκεῖνου μειδιήματος.

Ἐτέλος πάντων, φιλότατη Παρθενόπη, φθάσαντες συγ- χροῦς εἰς τὸ πέρας τοῦ βίου, ἀπέθανον πλῆρεις ἀ- γηράτου καὶ γαλκηνίας εὐτυχίας καὶ ἐτάφησαν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μνήμα.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΤΟΥ ἈΝΘΡΩΠΟΥ

ΖΩΗΣ.

Ἐπάρχει κοινὴ τις γνώμη ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν τοῦ κόσμου οἱ ἄνθρωποι ἔχον βίον τελειότε- ρον, ὅτι εἶχον ἀνάστημα γιγάντων καὶ ἰσχυρὸν ἠρά- κλειον, καὶ ὅτι ἐφθάνον εἰς γῆρας βαθύτατον.

Τοιοῦτοτρόπως διηγούνται μετὰ σπουδαιότητος ὅτι ὁ Ἀδάμ, ὁ πρῶτος ἡμῶν προπάτωρ, εἶχεν 900 ἑκατοστῶν πῆχυν ἀνάστημα. Ἀλλ' ἢ σοφὴ καὶ διο- ρατικὴ τῶν νεωτέρων φυσικῶν κριτικὴ, δὲν εὗρεν εἰς τὰ ὑποτιθέμενα ὁσά τῶν γιγάντων εἰμὴ ὁσά ἐννοκέρειον καὶ ἐλεφάντων, καὶ οἱ θεολόγοι, φωτισθέν- τες ἐκ τούτου, ἀπέδειξαν ὅτι ἢ χρονολογία τῶν παν- ἄρχαιων ἐκείνων χρόνων ἦτο πολὺ διάφορος τῆς ἡμε- τέρας. Ὁ Ἐνσλέρος πρὸ πάντων ἀπέδειξε πολὺ πιθανόν, ὅτι ὁ ἐνικατός τῶν προγόνων τοῦ Ἀβραάμ συνέκειτο ἐκ τριῶν μηνῶν μόνου, ὅτι μετὰ τὸν πατριάρχην τοῦτον πῆξεν εἰς ὀκτώ, καὶ ὅτι μετὰ τὸν Ἰωσήφ

μόνον συνεπληρώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν δώδεκα. ἢ εἰκα- σία δὲ αὐτῆ φαίνεται τοσοῦτον παραδεκτὰ, ὅσο ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λαοὶ τῶν ὁποίων ὁ ἐνικατός συνίσταται ἐκ τριῶν μηνῶν μόνου, καὶ ἠθέλωμεν εὐρεθῆ ἀνευ τῆς εἰκασίας ταύτης εἰς μεγίστην ἀμυχανίαν πῶς νὰ ἐνοήσωμεν διὰ τί ἀ- μέσως μετὰ τὸν κατακλισμὸν συνετρίθη κατὰ τὸ ἢ- μισοῦ ἢ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἔτι ἦτο ὀλιγώτερον δύσκολον νὰ ἐνοήσωμεν διὰ τί οἱ πατριάρχαι δὲν ἐ- νυμφεύοντο, εἰμὴ 60, 70, καὶ 100 πολλὰκις ὄλων ἐτῶν γινόμενοι, δυσκολία, ἣτις ἐξ ἐναντίας διευλύεται ἀμ' ἀφ' οὗ περισσεύωμεν τὸν ἀριθμὸν τούτων τῶν ἐ- νικαυτῶν κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ἐνσλέρου: διότι ἐξῆχο- μεν τότε τοὺς ἀριθμοὺς τούτους ἡλαττωμένους εἰς τὴν ὄρον τῶν 20 ἢ 30 ἐτῶν, καθ' ὅν καὶ σήμερον συνή- θως νυμφεύομεθα. Ὁ νέος οὗτος ὑπολογισμὸς: δίδει διάφορον ὄλω μορφήν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν διότι τὰ μὲν 1600 ἔτη τὰ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ, εὗρισκαν- ται περιεσταλμένα εἰς 414 μόνον, τὰ δὲ 900 τοῦ Μαθουσαλα, ἢ ἐκτενεστέρα ἡλικία ἔχ ποτε ἐμνήσθη ἢ ἱστορία, εἰς 200 μόνον, ἦτοι εἰς ἡλικίαν οὐχὶ ἀπολύτως ἀπίθανον, διότι καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους ἐφά- νησαν ἄνθρωποι προσεγγίζοντες αὐτῆν.

Καὶ παρὰ τῇ ἐξωτερικῇ ἱστορίᾳ γίνεται ὁσαύτως λόγος πολλὸς, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, περὶ ἡρώων καὶ βασιλέων Ἀρκάδων, οἵτινες ἔζησαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶ- νας, πρᾶγμα, τὸ ὅπολον ἐξηγεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀβραάμ, τὴν μόνην ἐπο- χὴν καθ' ἣν ἢ ἱστορία ἀρχεται προσλαμβάνουσα τὸν χαρακτῆρα τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀξιοπιστίας, εὗρισκα- μεν παραδείγματα μακροβιότητος, ἅτινα δὲν ἔχουσι πλέον τι τὸ παραδοξόν, καὶ ἠθέλον καὶ σήμερον ἀκό- μη ἀναφαινεσθαι, ἂν ἐμιμούμεθα τὴν λιτότητα τῶν πατριαρχῶν, τὰ ἀπλὰ ἦθη καὶ τὸν νομὰ ἐκείνων βίον.

ἢ ἱστορία τῶν Ἰουδαίων μᾶς παρέχει τὰ ἀκόλουθα: Ὁ Ἀβραάμ, ἀνὴρ πεποικισμένος μὲ ψυχὴν γενναίαν καὶ ἰσχυράν, ὅστις ἐτελεσφόρει εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις ἐφθασε τὴν ἡλικίαν ἡῶν 175 ἐτῶν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, φίλος καὶ αὐτὸς τῆς εἰρήνης, τῆς ἀνα- παύσεως καὶ τῆς αωφροσύνης, ἔζησεν 180 ἔτη ὁ ἰακώβ, φίλος ἐπίσης τῆς εἰρήνης ἀλλὰ πανούργος, 147· ὁ πολεμικὸς Ἰσμαὴλ, 137· Σάρα, ἢ μόνη γυνὴ τῶν παναρχαίων ἐκείνων χρόνων, τῆς ὁποιᾶς ἢ ἡλικία περιεσώθη ἐν τῇ ἱστορίᾳ, 127· ὁ ἰωσήφ τέ- λος, ἀνὴρ πλήρης εὐφύας, πολιτικῆς ἐπιτιθέμενος, καὶ δυστυχῆς μὲν κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ, τιμηθεὶς δὲ κατὰ τὸ γῆρας, 110.

Ὁ Μωϋσῆς, ἀνὴρ μεγαλοφυῆς καὶ δραστηριώτατος, ὁ ὀλίγων μὲν βητήρ, πολλῶν δὲ πρακτῆρ ἔργων, καὶ τοὶ πολλὰ μοχθήσας καὶ μεριμνήσας, παρέτεινε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐπὶ 120 ἔτη παραπονείται ὅμως ὅτι ἢ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου δὲν διαρκεῖ συνήθως ὑπὲρ τὰ 70 καὶ εἰς ἀνώτατον ὄρον τὰ 80 ἔτη. Ἄρα καὶ πρὸ 30 αἰῶνων βλέπομεν τὰ πράγματα, τούτῳ ὅσον ὡς πρὸς τούτο, ἀπολύτως ὡς καὶ σήμερον γινόμενα. ἢ ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, ἀνὴρ δραστήριος καὶ φιλοπό-

λεμος ἐξήσεν 110 ἔτη. Ὁ ἀρχιερεὺς Ἰλίας, ἀνθρωπος τὸ μὲν σῶμα φλεγματικὸς καὶ εὐσαρκός, τὴν δὲ προαίρεσιν εἰρηνοφιλος, ἐζήσεν περὶ τὰ 90 ἔτη. Ὁ Ἰλισσαῖος ἐξ ἐναντίας· ὁ περιφρονητὴς ἐκεῖνος τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀνάσεων τοῦ βίου, ἥστις προσεφέρετο ἐξ ἑαυτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τε ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, παρέτεινε τὴν ἡλικίαν ἐπὶ πλείονα τῶν 100 ἔτη. Κατὰ τοὺς τελευταίους δὲ χρόνους τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας διακρίνεται ὁ Συμεὼν, γέρον ὡς οἶόν τε ἐπὶ Θεῷ πεποιθὸς, ἥστις ἔβαινε ἐννενηκοντούτης.

Καί τοι δὲ τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Αἰγυπτίων εἶναι ὁλοῦς μυθώδη, ἢ ἡλικία ὁμοῦ, ἥτις ἀποδίδεται εἰς τοὺς πρώτους αὐτῆς βασιλεῖς δὲν ἔχει τι τὸ παράδοξον, διότι ἡ διάρκειά τῆς ἐκτενεστείας βασιλείας δὲν ὑπερβαίνει τὰ 50 ἔτη.

Οἱ ἀρχαῖοι, ἂν πρόβη νὰ κρίνωμεν περὶ αὐτῶν ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ, εἶχον μεγάλην ἰδέαν περὶ τῆς μακροβιότητος τῶν Σαρῶν τῶν σήμερον Σινῶν λεγομένων. Τοῖς ἀπενέμετο τῶντι τὸ ἐπίθeton μακρόβιοι, καὶ ὁ Λουκιανὸς, ἀποδίδει τὸ μακρόβιον αὐτῶν εἰς τὴν μεγάλην ποσότητα τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐπινοῦν. (α) Ἦτο ἄρα τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ταῖ, τοῦ ὁποίου χρῆσιν ἐποιοῦντο ἤδη καὶ κατὰ τὴν εποχὴν ἐκείνην;

Πλείστα ὅσα παραδείγματα μακροβίων ἀπαντῶμεν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ὁ σοφὸς Σάλων, ἀνὴρ μεγαθύμος, σκεπτικὸς βυθὸς, καὶ ζηλωτὴς πατριώτης, ἥστις ἕως ἄρτι εἶχε παντάπασιν ἀναισθήτως καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου, ἐζήσεν 80 ἔτη. Ἰππικενίδης ὁ Κρήσις, ἐφθασεν, ὡς λέγεται, εἰς 157 ἔτων ἡλικίαν. Ὁ φιλόδοξος Ἀνακράτης ἐζήσεν 80, ὡς καὶ ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Πίνδαρος. Γοργίας ὁ Λεοντιῆος, ῥήτωρ μέγας, ἥστις περιῆλθε πολλοὺς τόπους, καὶ διέδουσε τὴν βίον αὐτοῦ διδάσκων τὴν νεολαίαν, ἀπέθανεν 108 ἔτων. Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρῆσις, ῥήτωρ ὡς αὐτῶς καὶ περιηγητῆς, 90· ὁ Ἰσοκράτης, ἀνὴρ ἐγκρατὴς καὶ σώφρων, 98· ὁ Δημόκριτος, ὁ μέγας ἐκεῖνος ἐξερωνητὴς τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως, ὁ προικισθεὶς παρὰ τῆς φύσεως μὲ πῆλιν ἀνεξάντλητον εὐθυμία, 109· ὁ ῥυπαρὸς καὶ λιτὸς Διογένης, 90· Ζήνων, ὁ θεμελιωτὴς τῆς στωικῆς αἰρέσεως, ἥστις ὡς οὐδεὶς ἄλλος φιλόσοφος διεκρίθη ἐπὶ τελείᾳ αὐταπαρνήσει, 100· ὁ Πλάτων τέλος, εἰς τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων νόων, οἵτινες ποτε ἐφάνησαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, φίλος τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς κατὰ νοῦν θεωρίας, 81. Ὁ Πυθαγόρας, ἥστις περὶ ἠγγελλαν ἐν ταῖς διδασκαλαῖς αὐτοῦ τὴν ὀλιγαρκίαν, τὴν γαλήνην τῶν παθῶν καὶ τὰς σωματικὰς γυμνασίας, ἐφθασε παρομοίως εἰς βαθύτητα γῆρας. Διήρσε δὲ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τέσσαρα 152 μέρη, τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἐκτενωμένην ἄχρι τοῦ 20 ἔτους, τὴν νεότητά πικρῶσαν κατὰ τὸ 40, τὴν μέσσην εἴτε ἀνδρικήν διαρκούσαν ἄχρι τῶν 60 καὶ τὴν προσδυτικὴν ἡλικίαν λήγουσαν κατὰ τὸ 80 ἔτος. Πέραν δὲ τῆς ἡλικίας ταύτης ὁ Πυθαγόρας

δὲν κατηρῖμι τὸν ἀνθρώπου ἐν τοῖς ζώσιν, ἐρῆ καὶ ἂν ἐπεξέτεινε εἰς τὸ στάδιον τῆς ζωῆς. Τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα εἶναι ἀξία λόγου ἀναπεράμενα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις.

Ὁ Μ. Οὐαλέριος Κορβίνος ἐζήσεν ὑπὲρ τὰ 108 ἔτη. Ἦτο δὲ ἀνδρείοτατος, δυναθεὶς νὰ προσελθῆ ἑαυτὸν τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ, καὶ τελεσφορήσας ἄλλας αὐτοῦ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ὁ Οὐβίλιος, ὁ ἐνδοξὸς Ὀβίλιος, τὰ πρῶτα στρατιώτης, ἔπειτα δὲ γραμματοδιδάσκαλος, ὡς διατηρῶν καὶ εἰς τὸ νέον τοῦτο ἐπάγγελμα ὅλην αὐστηρότητα τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, ἔζη εἰς 100 ἔτων ἡλικίαν.

Φάβιος ὁ ἐπικαλούμενος Μελητῆς, 90 ἔτη ἔδειξεν ὅτι δύναται τις νὰ ἀντέλθῃ καὶ αὐτὸν θανάτου τὸν θρίαμβον.

Ὁ Κάτων τέλος, ἀνὴρ Ῥωμαϊκῆς ὑγείας καὶ ἠερῆτος ἀκλονήτου, ἥστις ἠγάπα τὸν ἀγροτικὸν καὶ ἀπαστρέφτο τοῖς ἰκτροῦς, ἐζήσεν ὑπὲρ τὰ 108 ἔτη.

Αἱ Ῥωμαῖοι μὰς παρουσιάζουσιν ὡσαύτως ἕνα μείωτά τινα παραδείγματα μακροβιότητος. Τερνὸς ἡ σύζυγος τοῦ Κικέρωνος, ἐζήσεν 103 ἔτη, ἀπὸ τῶν τοσοῦτων αὐτῆς δυστυχῶν καὶ θλίψεων. Παικράτειρα Λιβία, γυνὴ ἀγέρωχος, περιπαλῆς καὶ ἰσχυρῆς εὐτυχῆς, ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν 90 ἔτων.

Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία παρέχει πλείστα παραδείγματα ὑποκριτῶν ἢ ἐφθασαν εἰς γῆρας βυθὸν, πλεονέκτημα τὸ ὁποῖον ἔχουσι σήμερον αἱ εἰς τὸ θέατρον ἀφίστανται εἶναι γὰρ ἐξ αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τῶν κατὰ σκεῖ σήμερον περισσώτερον τὰς ζωτικὰς δυνάμεις ἢ Λουκιᾶ, ἥτις ἀνέβη τὸ πρῶτον πολὺ νέη ἐν σκηνῇ, παρίστανεν ἐπὶ αἰῶνα ὅλον καὶ ἐπὶ νέον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ 113 τῆς ἡλικίας τῆς ἐκ Βαλερίας ἢ Κοπιᾶς, ὑποκριτρίκα καὶ ἀρχίστρια ἐν τῷ ἀνέβη ἐκ νέου εἰς τὴν σκηνῇ, 90 ἔτη ἔπειτα τῆς πρώτης τῆς πρῶτης αἰῶνος, διὰ τὴν φιλοφρονήσιν Πρωμπίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐράνη ἔτι ἐισάγει αὐτῆς κατὰ τὴν στέφιν τοῦ Λυγούστου.

Ὁ Πλίνιος μὰς παρέχει, περὶ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τοῦ αὐτοκράτορος Οὐεσπεσιανοῦ μακροβιότητος τῶν ἀνθρώπων, πληροφόρητος πολυτίμους ἀριθμοὺς καὶ τῶν βιβλίων τῆς ἀπογραφῆς, πηγῆς ἐπισημῆς καὶ ἀξιοπιστοῦ. Κατὰ τὴν εποχὴν τῆς ἀπαμύσεως ἦτοι τῆς ἀπογραφῆς τῆς γενουμένης ἐν ἐπὶ Μ. Χ. ἠριθμοῦντο κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ἡλικίας τὸ περιεχόμενον μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων καὶ τῆς Πάδου 124. άτομα τελούντα τὸ 100, καὶ πλεον τῆς ἡλικίας τῶν ἔτος δὲ 54, 100 ἢ 57, 100, 2, 125, 4, 130, 4, 135—137 ἢ 3, 140· ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπῆρχον ἐν Πάρμῳ 3 ἄνθρωποι τὸ 120 ἔτος τελούντες, καὶ 2 τὸ 130. Πλακεντίας ἐζή τις ἄλλος 139 ἔτων καὶ ἐν τῷ γυνῆ, 132. Εἰς μίαν δὲ μόνον πολίχνην, πλησίον Πλακεντίας ὀνομαζομένην Βελλητάκιον, εἰρήσθησαν άτομα 110, καὶ ἄλλα 4, 120 ἔτων.

Οἱ πίνακες τοῦ περιεχομένου Οὐλιανοῦ εὐρίσκονται ἐντελῶς σύμψητοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους, καὶ πρὸς

τῶν πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποῖους παρέχουσιν αἱ σημεριναὶ μεγάλαι πάλαι. Ὡς αὐτῶν μανθάνομεν ὅτι ἡ ἀρχαία Ῥώμη ἦτο παραθεσιμος πρὸς τὸ σημερινὸν Λονδίον ὡς πρὸς τὰ τοῦ ἀνθρώπινου βίου.

Βλέπομεν ἐξ ὧν τούτων τῶν περιστατικῶν ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Μουσειῶς, παρὰ τε τοῖς Ἕλλησιν καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἡ διάρκειά τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἦτο ἢ αὐτὴ μὲ τὴν σημερινήν, καὶ ὅτι ἡ ἡλικία τῆς γῆς δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιφύσην ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῶν κατοίκων, ἐξαιρουμένης μόνον ἐκείνης ἥτις δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς μετὰ πλείονος ἢ ἥττονος ἐπιμελείας καλλιέργειας τοῦ ἐδάφους, κατὰ τῆς ἐκ τούτου πηγάζουσας διαφορᾶς εἰς τὸ κλίμα. Ὁβῶν, π. γ. τὴν σήμερον ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δὲν εὐρίσκονται, φυλαττομένης πάντοτε ἀναλογίας, τόσοι ἄνθρωποι προθεσπικότες τὴν ἡλικίαν, ὅσοι ὑπῆρχον ἐπὶ Οὐεσπεσιανῶν καὶ ὁ λόγος τούτου εἶναι ὅτι τὰ δάση τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον ἄλλοτε τὴν χώραν ἐκείνην, καθίστανον τὸ κλίμα ψυχρότερον καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαρκεστέρους.

Ἄλλ' ἐπιτετα πάντοτε ἐκ τῶν προειρημένων ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ σήμερον εἰς δύναται νὰ ζήσωσιν ἐπίσης μακροχρόνιον βίον καλῶς καὶ τὸ πάλαι. Ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἐποχῶν ὑπάρχει ὅτι τὴν σήμερον φθάνουσι πραγματικῶς εἰς προθεσπικῶν ἡλικίαν ὀλιγώτεροι ἢ ἄλλοτε.

Ἄς διαλάβωμεν ἤδη καὶ περὶ τῆς διαρκείας τοῦ βίου εἰς τὰς διαφόρους κλάσεις εἴτε ἐπάγγελα τῶν ἀνθρώπων, ἀποβλέποντες πάντοτε εἰς τοὺς πλησιεστέρους πρὸς ἡμᾶς αἰῶνας.

Ἄς ἀρχίσωμεν δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῖς βασιλεῖς, ἀπὸ τοῦ μεγιστάνος τῆς γῆς. Ἡ φύσις, ἥτις ἐθῶκεν εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, καὶ ὅλας τὰς ἀπολαύσεις τοῖς ἀπένειμεν ἄρα καὶ τὴν μεγάλην αὐτῆς χάριν, τὸ δῶρον, λέγομεν, ζωῆς παλυχρονίου, ἀνετυχῶς ἔχει. Οὔτε ἡ ἀρχαία οὔτε ἡ νέα ἱστορία μὰς λέγει ὅτι οὗτοι ἀπέλασαν τὸ προνόμιον τοῦτο. Δὲν βλέπομεν εἰς τοὺς ἀρχαίους εἰμὴ ἐλάχιστον ἀριθμὸν βασιλέων, οἵτινες ἐφθασαν εἰς τὸ 80 ἔτος. Αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Εἰς τὴν μακρὴν κατάλογον τῶν Ῥωμαίων καὶ Γερμανῶν αὐτοκρατορῶν ἀπὸ Λυγούστου μέχρις ἡμῶν, ὃν ὁ ἀριθμὸς ὑπερβαίνει τοὺς 240, δὲν εὐρίσκονται μεταξὺ αὐτῶν, ἐξαιρουμένου τοῦ Λυγούστου καὶ Τιβερίου, εἰμὴ τέσσαρες οἵτινες ἀπέβησαν ὀγδοηκοντούταις, δηλ. ὁ Γορδιανὸς, ὁ Οὐαλέριος, ὁ Ἀναστάσιος καὶ ὁ Ἰουστινιανός.

Παραδείγματα μακροβίων εἶναι ἐπίσης σπάνια καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐξαιροῦνται μόνον οἱ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Βουρβόνων βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, διότι μεταξὺ αὐτῶν ἀπαντῶμεν τρεῖς κατὰ συνέχειαν φθάσαντας εἰς τὸ 70 τῆς ἡλικίας τῶν ἔτος.

Ὁ ἀνώτερος κληρὸς δὲν ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς εὐτυχέστερος τῶν βασιλέων κατὰ τὴν μακροβιότητα. Μεταξὺ 300 Παπῶν καταλαβάντων ἀλληλοδιαδόχως τὸν θρόνον τοῦ Ἁγ. Πέτρου, μόλις ἀπαντῶμεν πέντε φθάσαντας ἢ ὑπερβάντας τὴν ἡλικίαν τῶν 80 ἔτων, ἂν καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πάπα ἀνέρχονται οἱ προθε-

βληκότες, ὅταν, δηλ. ἔχωσι πλείοτερας πιθανότητας μακροβιότητος.

Ἄλλ' εὐρίσκωμεν πλῆθος ἐξαισίων παραδειγμάτων μεταξὺ τῶν ἐρημιτῶν καὶ τῶν μοναχῶν, οἵτινες, καθυπατάξαντες ἑαυτοὺς εἰς διαίτην αὐστηροτάτην, καταδικασθέντες εἰς τελείαν αὐταπαρνήσιν, ἀπάλλοτριωθέντες κατὰ τινὰ τρόπον τοῦ ζυγοῦ τῶν παθῶν, καὶ μακρὰν ἰσάμενοι πάσης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους συγκοινωνίας, εἰσῆγον βίον θεωρητικόν, τὴν ὁποῖον δὲν διέκοπτεν ἄλλο τι εἰμὴ αἱ σωματικαὶ τῶν ἀσκήσεις.

Οὕτως ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐζήσεν 93 ἔτη καὶ ὁ ἐρημιτὴς ἅγιος Παῦλος, 113, διανύσας τὴν βίον αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐν ἐγκρατεῖα τοσοῦτον αὐστηρῆ, ὥστε μόλις δύναται τις νὰ τὴν πιστεύσῃ. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ἐζήσεν 113 ἔτη καὶ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὡς καὶ ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος ἀπέβησαν ὡσαύτως πλέον ἢ ὀγδοηκοντούταις. Τὰ παραδείγματα ταῦτα τὴν σήμερον εἶναι σπανιώτερα, διότι οἱ μοναχοὶ μὰς ἔχουσιν ὀλιγωτέραν κλίσην πρὸς τὸν κατὰ διάνοιαν βίον καὶ τὰς ἀπρημέτους θεωρίας, ὀλιγωτέραν αὐταπαρνήσιν, καὶ ὀλιγωτέραν πρὸς τὴν λιτότητα ἀγάπην.

Καὶ οἱ φιλόσοφοι ἐπίσης προέβησαν πάντοτε εἰς βαθὺ γῆρας, πρὸ πάντων δὲ ὅταν αἱ μελέται αὐτῶν, τὰ κατὰ τὴν φύσιν διερευνώσαι, ἐνεποιούσιν εἰς αὐτοὺς τὴν θεῖαν ἡδονὴν τοῦ ἀνακαλύπτειν νέας ἀληθείας ἀξιολόγους. Ἡ εὐχαριστήσις αὐτῆ, ἡ καθαρωτέρα τῶν εὐχαριστήσεων ὅσας ποτε τις δύναται ν' ἀπολαύσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὁ σωτήριος οὗτος ἐνθουσιασμός, ἢ ὡς εἰπεῖν, ἐπανόρθωσις αὐτῆ ἡμῶν αὐτῶν, φαίνεται ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἀρροδιωτέρων μέσων εἰς τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς τοῦ τελειοτέρου τῶν δημιουργημάτων. Οἱ μακροχρονιώτερον ζήσαντες φιλόσοφοι ἀνέκον εἰς τὴν αἴρεσιν τῶν στωϊκῶν καὶ τῶν πυθαγορείων, οἵτινες ἀληθῆ φιλόσοφον ἐθεώρουν τὸν δυνάμιον νὰ ἐκδυθῇ τὰ πάθη, νὰ καθυπερβύσῃ τῆς πρὸς τὴν ἡδονῆν φυσικῆς βοῆς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ νὰ διαγάγῃ σώφρονα καὶ ἐγκρατῆ βίον.

Οἱ φιλόσοφοι διετήρουν τὸ πλεονέκτημα τοῦτο καὶ μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων. Ὁ Κέπλερος καὶ ὁ Βάικον προέβησαν εἰς βαθὺ γῆρας. Ὁ Νεύτων, ἥστις τὰς μόνους αὐτοῦ ἡδονὰς εὐρίσκειν εἰς τὰς ὑψηλὰς χάρας τῆς διανοίας, καὶ ἥστις, ὡς βεβαιούσιν, κατέβη εἰς τὸν τάρον, πάντῃ ἀγευστος τῶν χαρίτων τοῦ ὠραίου φύλου, διεζῆσεν 90 ἔτη.

Ὁ Βύλφρος, ἀνὴρ ἄριστος θαυμασίας δραστηριότητος, φιλοπονήσας πλείονα τῶν 300 συγγραμμάτων ἐν εἰς καταφαίνεται ἐμβριθεία καὶ βαθύτης τῶν συλλογισμῶν του, ἐπλησίασε παρομοίως εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην. Ὁ μεγαλειότερος τῶν νεωτέρων φιλοσόφων, ὁ ἐνδοξὸς Κάντιος, ἀπέδειξε, διὰ τοῦ παραδείγματός του, ὅτι μόνον ὅτι ἡ φιλοσοφία εἴπερ τι καὶ ἄλλο συντελεῖ εἰς πρῶτασιν τῆς ζωῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐνισχύει τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καταβεβλημένου ὑπὸ τὸ βαρὺ τῶν ἐτῶν φορτίον, καὶ ὅτι πρόκειται αὐτῇ πηγῇ ἀνεξάντλητος εὐδαιμονίας πρὸς τε τοὺς καλλιερῶντας αὐτὴν, καὶ πρὸς τοὺς περὶ αὐτὴν ἀναστρεφόμενους.

Οἱ Ἀκιδημακτοὶ ὡσαύτως ἐξέχουσιν ἐπὶ μακροβιότητος.

(α) Ἡ δὲ καὶ ἐπὶ ὅλα μακροβιότατα, ὡς περὶ Σπῆρας μὲν ἱστοροῦσι μέχρι πρῶτασιν τῶν 10 ἔτων, οἱ μὲν τῷ αἵματι δὲ τῇ γῆ τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ γῆρας προστιθέμενοι, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτη· ὀδοντοσπῆν γὰρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σῶμασαν.

Λουκιαν. Μακροβ. § 5.

μερούσαι. Φέρομεν δὲ εἰς παράδειγμα τὸν Φοντενέλλον μόνον καὶ τὸν Φόρμειν, ἀμφοτέρους γραμματεῖς ἰσοβίους τῆς τῶν ἐπιστημῶν ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, καὶ τῆς τῶν Παρισίων.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐπαγγελλομένων τὴν παιδαγωγίαν ὑπάρχουσι πολλοὶ εἰς βαθύτατον γῆρας ἐλθόντες, ἐξ οὗ πιθανολογεῖται ὅτι καὶ τις πρὸς τοὺς νεωτέρους συν-επιμείζια δὲν εἶναι ὀλίγον ἀσυντελής εἰς ἀνανέωσιν καὶ συντήρησιν τῶν ζωτικῶν δυνάμεων μας.

Πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀξιοσημειωτῶν διὰ τὰς μακρὰς τῶν ἡμέρας πρέπει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ ἴδωμεν τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς κλιματέχνους, ἐν ἐνὶ λόγῳ, τὰ εὐτυχῆ ἐκεῖνα ὄντα, ἄντικα, ἀδιακόπως εἰς τὰ παύγια τῆς φαντασίας ἐνδιατρίβοντα, δὲν ἐξέρχονται ποτε τοῦ κόσμου, τὸν ὅποιον καὶ ἑκαστοὺς πλάττουσι, καὶ τῶν ὁποίων ὁ βίος ὅλος δὲν εἶναι, ἀληθῶς εἰπαῖν, εἰμὴ τερπνὸν ὄναρ. Ἐἶδόμεν δὲ ἤδη εἰς πόσιν ἐφθασαν ἐφθασαν ἡλικίαν καὶ ὁ Ἀνακρέων, καὶ ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Πίνδαρος. Ἐπίσης μακροβίοτοι ὑπῆρξαν ὁ Ἰούγγιος, ὁ Οὐολταίρος, ὁ Πόδμερος, ὁ Ἄλλερος, ὁ Μεταστάσιος, ὁ Γλέμιος, ὁ Οὐζῆσιος καὶ ὁ Οἰσερος.

Ἀλλὰ τὰ παραδοξότερα παραδείγματα τῆς μακροβιότητος ἀπαντῶνται ἐξαιρετικῶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες, συνειθισμένοι εἰς τὰς σωματικὰς ἐργασίας καὶ τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, διαίτουσι βίον ἀπλοῦν, καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν φύσιν, ὅποιοι εἶναι οἱ χωρικοί, οἱ κηπουροί, οἱ κυνηγοί, οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ναῦται. Εἰς μόνους δὲ τὰς κλάσεις ταύτας τῶν ἀνθρώπων ἀπαντῶνται καὶ σήμερον ἄνδρες 140 καὶ 150 ἐτῶν.

Οἱ ἀποθνήσκοντες ταχύτερον ὑπὲρ τοὺς μετερχομένους πᾶν ἄλλο ἐπάγγελμα εἶναι οἱ ἱατροὶ διότι αὐτοὶ εἶναι ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου εἰς κατάστασιν νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς κανόνας τῆς υγιεινῆς καὶ τῆς προφυλακῆς, τοὺς ὁποίους παραγγέλλουσι εἰς τοὺς λοιποὺς ἀλλότρια δὲ ἐπάγματα ὑπάρχουσιν τὰ ὅποια ἐξαντλοῦσιν ἕσον αὐτὸ, τοῦ τε σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ἐν ταυτῷ τὰς δυνάμεις.

Αἱ σπαραξικάρδιοι σκιναί, τῶν ὁποίων ἡμεῖς γίνονται αὐτόπται, καὶ αἱ ἀναριθμητοὶ ἀδικίαι τὰς ὁποίας δοκιμάζουσιν, αἱ ἠθικαὶ δυσαρέσκειαί, αἵτινες εἶναι ἀδιέσκαπτοι ἀπὸ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν, παύουσιν ἐπὶ τέλους τοῦ νὰ τοὺς συγκινήσιν. Ὅθεν ὁ ἱατρὸς ὁ διεθνῶν εὐτυχῶς τὴν περίοδον τῆς δοκιμασίας δύναται νὰ ἐλπῆται γῆρας.

Ὁ πατριάρχης ἡμῶν Ἰπποκράτης μᾶς παρέχει ἐκπληκτικὸν παράδειγμα τούτου. Ἀπέθανε τελῶν ἡλικίαν 104 ὄλων ἐτῶν. Ὅλον δὲ τὸν βίον αὐτοῦ διήγαγε μελετῶν τὴν φύσιν, περιηγούμενος, καὶ ἐπισκεπτόμενος τοὺς νοσοῦντας. Ἐχαιρε δὲ διατιμώμενος εἰς τὰς μικρὰς κώμας μᾶλλον καὶ τὰς πεδιάδας ἢ εἰς μεγάλας πόλεις. Παρομοίως δὲ καὶ ὁ Γαλλιδός, ὁ Κρίστιν, ὁ Φορέσττος, ὁ Πλάτερος, ὁ Ὀφμάννος, ὁ Ἄλλερος, ὁ Φάν-Σαυίτενος καὶ ὁ Βοερχαλῆος ἐφθασαν εἰς βαθύ γῆρας.

Μεταξὺ τῶν ὀλιγοχρονίων καὶ πρὸ ὥρας ἀποθνήσκόντων ἐξέρχουσιν οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ μεταλλεῖα, οἵτινες εἰς τὰ ἔργατα τῆς γῆς τεθαμμένοι ἀναπνεύου-

σι διηνεκῶς ἀναθυμιάσεις μεμολυμένους. Ἐπὶ δὲ καί μεταλλεῖα περιέχοντα μεγάλην ποσότητα νικου, ὅπου οἱ μεταλλευταὶ δὲν ὑπερβαίνουσι ποτὸ 30 ἔτη.

Ἄς ἐξετάσωμεν καὶ τὴν ἐπιφρόνην, τὴν ὁποίαν κλίμα ἢ μᾶλλον ἢ ἰδιοσυγκρασία τοῦ τόπου ἔχει τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν πρώτοις δὲ ἄς ἴδωμεν τὴν Σουηδίαν, τὴν Βηγίαν, τὴν Δανιμαρκίαν, καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ταῦτα εἶναι ἀναμφιλέκτως ἐκεῖνα, αἵτις κατὰ τὸ ἐσχάτους ταύτους χρόνους ἀνέδειξαν τοὺς μακροτέρους πρεσβύτας· διότι εἰς αὐτὰ ἀνήκουσι ἄνθρωποι ζήσαντες 130, 140 καὶ 150 ἔτη.

Καὶ τοὶ δὲ τὸ βόρειον κλίμα εἶναι πάντοτε φερὸν πρὸς μακροβιότητα, τὸ ὑπερβολικὸν ὅμως εἶναι βλαβερὸν. Ἐν Ἰσλανδίᾳ καὶ κατὰ τὰ βόρεια Ἀσίας, δηλ. ἐν τῇ Σιβηρίᾳ, ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 60 ἢ καὶ 70 ἔτη.

Καὶ ἡ Ἰρλανδία μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας φημιζέται ὡς πρόσφορος εἰς μακροβιότητα· ἔβησαν 80 πρεσβύται πλέον ἢ ὀγδοηκοντούτης ἐν μόνον μικρῶν χωρίων τοῦ βασιλείου τούτου· μαζόμενον Δουνοβόρδην, καὶ ὁ Βάκιον λέγει διὰ δύναται τις νὰ εὕρῃ ἐκεῖ οὐδὲ ἐν χωρίον μὴ πηρὸς ἓνα τοῦλάχιστον γέροντα ἑκατοντούτη.

Παραδείγματα μακροβιότητος εἶναι πολλὰ σπέρτα ἐν τῇ Γαλλίᾳ. Μολοντούτο κατὰ τὸ 1751 ὅθεν ἐν αὐτῇ πρεσβύτης φέρων 121 ἐτῶν ἡλικίαν.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἰπῆρσιν ὅμως παραδείγματα ἀνθρώπων περιεβλήθη μακρὸν γῆρας, κατὰ τὰς βορείους μάλιστα ἐπὶ ὡς ἐν τῇ Λομβαρδίᾳ. Καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπίσης ἔβη γέροντας 110 ἐτῶν, ἀλλὰ σπανίως.

Τὸ υγιεινὸν ἐπίσης ὡς καὶ τερπνὸν κλίμα τῆς ἀλάδος φημιζέται ἀκόμη καὶ σήμερον, ὡς καὶ τὸ ὡς συντελεστικώτατον εἰς μακροζωίαν. Ὁ Παφρότιος εἶδεν εἰς Ἀθήνας γέροντα Πρὸξενον ἡλικίαν 118 ἐτῶν ἡλικίαν. Εἰς Κηρησίαν καὶ ἐντὸς αὐτῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἶδομεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν λευταίους ταύτους χρόνους δύο γέροντας ὑπερβύτας τὰ 100 ἔτη. Ἐξαιρετικῶς δὲ ὡς τοιοῦτον ἡλικίαν φημιζέται ἡ ἡπὸς Νεζός.

Παραδείγματα μακροβίων ἀπαντῶνται καὶ ἐν γύπτῳ καὶ κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, πρὸ τῶν δὲ μεταξὺ τῆς φυλῆς τῶν Πραχμάνων, καὶ τῶν ἀναχωρητῶν καὶ ἐρημιτῶν, οἵτινες δὲν εἶναι ὁδοί, καθὼς οἱ λοιποὶ, εἰς τὴν ἀνηλίαν καὶ ἐπὶ παντὸς εἶδος ἀκολασίας.

Ἡ Αἰθιοπία ἄλλοτε ἐφημιζέτο διὰ τοὺς μακροβίους κατοίκους· ὁ Πρύκιος ὅμως βεβαιώνει ὅτι τὴν ἡμερὸν συμβαίνει ὅλον τὸ ἐναντίον.

Ἐπὶ μακροζωίᾳ φημιζονται ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ ἡ Γερμανία, ἥτις περιέχει πολλοὺς γέροντας, ὅχι ὅμως καὶ ἡλικίας μακροζωίας ἀσυνήθους.

Μικροχρόνοι εὕρισκονται ὡσαύτως καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἐν Ὀλλανδίᾳ ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι. Ἐν τῇ

λανδία μάλιστα εἶναι σπάνιον νὰ εὕρεθῇ γέρον ἑκατοντούτης.

Ἐβέλομεν ἤδη ἐκθέσει τὰ οὐσιωδέστερα τῶν γενικῶν συμπερασμάτων, αἵτινα ἐξάγονται ἐκ τῶν εἰρημένων.

Α'. Ἡ ἡλικία τοῦ κόσμου δὲν εἶδεε καμμίαν μέγχι τοῦδε ἐπιφάνην εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ δυνατὸν σήμερον νὰ ἀποβῶσιν ἐπίσης μακροχρόνιοι ὡς καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἐπὶ ἀρχαιότερον. Βεβαίως ὑπῆρξαν ἐποχαὶ καὶ ὅς οἱ ἀνθρώποι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ κατέτριψαν ἐν τῷ εἶρω πλείονα ἢ ἐλάσσονα χρόνον· ἀλλὰ προφανές ἐστὶ ἡ διαφορά αὐτὴ δὲν πηγάζει ἐκ τῆς φύσεως τοῦ τόπου, ἀλλ' ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν ὅσῳ οἱ ἀνθρώποι ἀγροί, ἀπλοῖοι καὶ φιλόπονοι, ἀληθῆ τῆς φύσεως τέχνη διατελοῦντες, ἦσαν ποιμένες μόνον, κυνηγοὶ καὶ γεωπόνοι, περιέρχοντο συνήθως εἰς μακροχρόνιον ἡλικίαν· ἀλλ' ἂμ' ἂμ' οὐ, ἀπιστοὶ πρὸς τὴν φύσιν φανέντες, καὶ διεφθαρμένοι διὰ τῆς ἀγαν ἐκπολιτίσεως, παραδόθησαν ὅλοι εἰς τὰς ἀπουλασίας τῆς πολυτελείας, πάραυτα ἡ ζωὴ αὐτῶν ἠλαττώθη, καὶ ἠλαττώθη ἐλάττωσιν ἐπαισθητοτάτην. Ὅθεν ἂν, καὶ ὑπὸ ἰσχυρῶν ἐπαναστάσεως τις μετεβίβαζε λαόν, εἰς ἀγρον, οὕτως εἰπεῖν, πολιτισμοῦ ἠληλακότα, εἰς ἄλλην κατάστασιν μᾶλλον προσεγγίζουσαν πρὸς τὴν φύσιν, βεβαίως ὁ λαὸς οὗτος, καθὼς καὶ πάλαι, ἤθελεν ἐπανελεθῆ ἐκ νέου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς φύσεως τῆς ζωῆς.

Ὅθεν τὰ φαινόμενα ταῦτα τῆς διαφθορᾶς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου (δὲν πηγάζουσιν ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῆς ἡλικίας τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἐπαναφαίνονται κατὰ περιόδους, αἵτινες ἀπέρχονται καὶ ἐπανέρχονται ἂμ' ἂμ' οὐ λάθωσι χώραν τὰ ὅποια ἀνωτέρω ὑπεδείξαμεν αἵτια καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος, γενικῶς θεωρουμένου τοῦ πράγματος, δὲν ἔχει νὰ πᾶθῃ ποτὲ βλάβην τινὰ ἐκ τῆς αὐθόσης ἡλικίας τοῦ κόσμου, οὐδὲ μεταβάλλεται ποτε τὸ ὄρισμένον εἰς τὸν βίον αὐτοῦ τέμμα.

Β'. Ὁ ἀνθρώπος δύναται, καθὼς εἶδομεν, νὰ προσέλθῃ εἰς μακρὸν γῆρας καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ κλίματα, ἐπίσης ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην ὡς καὶ ὑπὸ τὰς κατεψυγμένας. Ἡ μόνη διαφορὰ συνίσταται ἴσως εἰς τούτο, ὅτι παραδείγματα μακροβίων εἶναι κοινότερα εἰς τινὰς τόπους παρὰ εἰς ἄλλους, καὶ ὅτι δυνατὸν μὲν πανταχοῦ νὰ φανῶσι γέροντες, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς ἀνθρώπινου ζωῆς τέμμα.

Γ'. Καὶ εἰς τοὺς τόπους ἀκόμη, ὅπου θάνατοι συμβαίνουσι περισσότεροι, ἀνθρώποι τινες ζῶσι μακροχρονιώτερον, ἢ ὅσον κοινῶς οἱ ἀνθρώποι ἄλλου τόπου. ὅπου οἱ θάνατοι γενικῶς εἶναι ὀλιγώτεροι. Ἄς λαθῶμεν ὡς παράδειγμα τὰ θερμότερα μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν γένει, οἱ θάνατοι ἐκεῖ εἶναι ὀλίγοι, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀξιόλογος πρὸ πάντων δὲ τὰ παιδία δὲν ἀποθνήσκουσιν ὅσον ἄλλοι, ὡς διατηρουμένης ὁ μοιοβάθμου τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος καὶ καθαρᾶς τῆς ἀτμοσφαιρας. Καὶ ὅμως κατ' ἀναλογίαν ἀριθμοῦνται ὀλιγώτεροι ἐκεῖ οἱ προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, ἢ εἰς τὰ ἀρκτικώτερα μέρη, ὅπου οἱ θάνατοι γενικῶς εἶναι περισσότεροι.

Δ'. Οἱ ὑψηλοὶ τόποι μᾶλλον ἢ οἱ ταπεινοὶ τρέφουσι τοὺς γέροντας καὶ μάλιστα τοὺς προβεβηκότες.

Πρέπει ὅμως νὰ περιορίσωμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην, διότι δὲν πρέπει ἀπολύτως νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀξίωμα ὀρθότατον, τὸ ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ὕψος τοῦ τόπου, τὸν ὅποιον κατοικεῖ. Ἰσχυρῶς βεβαίως ὅτι οἱ ὑψηλοὶ τόποι, ὅποιοι ὁ τῶν χιονοστιβῶν ὄρειον, π. χ. βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ τὴν ζωὴν καὶ ἡ Σουηδία, ἥτις εἶναι ἀναμφιλέκτως ὁ ὑψηλότερος τόπος τῆς Βυρῶπης, δὲν ἔχει τόσοσους γέροντας ὅσους τὰ ὄρη τῆς Σκωτίας. Τοῦτο δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ κατὰ δύο τρόπους· πρῶτον μὲν, διότι εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τόπους ὁ ἀήρ ὢν πολὺ δριμύς, καθαρὸς, καὶ ἀραιὸς, καταδαπανεῖ ὅσον τάχιον τὰς ζωτικὰς δυνάμεις, ἔπειτα, ὅτι εἰς τοὺς τόπους ταύτους ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας εἶναι πολὺ ἄριστος, καὶ ἐν ἀκραιῇ διαδέχονται ἀλλήλα τὸ ψῦχος καὶ ὁ καύσων οὐδὲν ἄρα ἀντιδραστημιώτερον πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀλλαγῆς τοιαύτης, γενομένης μάλιστα καὶ ταχέως.

Ε'. Ὁ ἀνθρώπος ζῆ ἐν γένει εἰς τοὺς ψυχροὺς τόπους μακροχρονιώτερον ἢ εἰς τοὺς θερμοὺς, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους, πρῶτον διότι ἡ κατανάλωσις τῆς ζωῆς εἶναι μεγαλυτέρα εἰς κλίμα θερμὸν, καὶ δεύτερον διότι τὰ ψυχρὰ κλίματα εἶναι μαλακὰ, ὡς εἰπεῖν, καὶ μέτρια, καὶ ἐπομένως βραδύνουσιν ἐπὶ πλέον τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ζωτικῆς δυνάμεως κατανάλωσιν. Πάντοτε ὅμως ὑπάρχει μέσος ὅρος πρὸς τὸ ψῦχος καὶ πρὸς τὴν θερμὴν· διότι καὶ τὸ ὑπερβολικὸν ψῦχος τῆς Γροενλανθίας καὶ τῆς νεικ Λέμβλης καὶ ὅλων τῶν τόπων, ὅπου ἡ θερμοκρασία εἶναι ἴση μὲ τὴν ἐκείνων, βραχύνει τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Σ'. Ὅτι συντελεῖ τὰ μάλιστα εἰς παράτασιν τῆς ζωῆς εἶναι ἀναλογία τις τῆς θερμότητος καὶ τῆς ψυχρότητας, τῆς βαρῦτητος καὶ τῆς ελαφρότητος τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἰδού ἡ αἰτία δι' ἣν οἱ τόποι ἐν οἷς τὸ βαρόμετρον καὶ τὸ θερμότερον ὑπόκεινται εἰς αἰρινῆς μὲν ἐπαισθητᾶς δὲ μεταλλοιώσεως, δὲν εἶναι ποτε συντελεστικοὶ εἰς μακροζωίαν. Δυνατὸν ἄλλως οἱ τόποι οὗτοι νὰ εἶναι υγιεινοί, καὶ οἱ ἀνθρώποι νὰ ζῶσιν ἐν αὐτοῖς ζῶν ἄλλως μακροχρόνιον, οὐδέποτε ὅμως περιέρχονται εἰς μακρὸν γῆρας, διότι αἱ ταχέαι μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαιρας εἶναι ὡς τινες ἐσωτερικαί, εἰπεῖν, ἐπαναστάσεις, αἵτινες καταναλίσκουσιν ὅσον ὑπερβαλλόντως καὶ τὰ ὄργανα καὶ τὰς δυνάμεις.

Δὲν εἶναι ἴσως ἄλλος τόπος ἐκτεθειμένος τοσοῦτον εἰς τοιαύτης μεταβολᾶς ὡς ἡ Γερμανία· διότι, τὸ κλίμα τοῦ τόπου τούτου, ἐνεκὰ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, σύγκειται ἐξ ἀναμιγμάτων τινος συγκεχυμένου κλιματικῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ μὲν πρῶτ' ἐπικρατεῖ δριμύς παγετός, τὴν δὲ μεσημβρίαν ἀφόρητος καύσων, ἢ μετὰ ὥρατον Πάξιον μῆνα, ἐπέρχεται χιονώδης ἄλος ὁ μῆν τοῦ Μαΐου. Διὰ τοῦτο τὸ ἀστατον καὶ ἐμεταβάλλον κλίμα εἶναι ἡ πρωτίστη αἰτία διὰ τὴν ὅποιαν εἰς τὴν Γερμανίαν, τὰ ἄλλως υγιεινὸν, οἱ ἀνθρώποι ζῶσιν μὲν ζῶν μακροχρόνιον, περιέρχονται ὅμως εἰς βαθύ γῆρας σπα-

νιώτερον, ἢ εἰς ἄλλους πλησιοχώρους τόπους, κειμέ-
νους σχεδόν ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον.

Ζ. Ἵπερβάλλουσα ξηρότης, καὶ ὑπερβάλλουσα ὑ-
γρότης βλάπτει τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅθεν ὁ προσι-
φορότερος εἰς μακροζωίαν ἀήρ εἶναι ὁ περιέχων ποσό-
τητα τινα ὕδατος διακελυμένου. Καὶ τῶντι ὁ ὑγρὸς
ἀήρ εἶναι ἤδη διακελυμένος ἐν μέρει, εἰς τρόπον ὥστε
καταναλίσκει ὀλιγώτερον καὶ βραδύτερον τὰς ζωτικὰς
δυνάμεις. Ἄλλως εἰς τὸν ψυχρὸν ἀέρα ἐπικρατεῖ πάν-
τοτε ἡ αὐτὴ θερμοκρασία, καὶ ἡ ἐκ τῆς ζέσεως εἰς τὸ
ψῦχος μεταβολὴ συμβαίνει σπανιώτερον. Τέλος δὲ
ἀτμοσφαιρα περιέχουσα ὀλίγην ποσότητα ὑγρότητας
διατηρεῖ ἐπὶ πλείονα χρόνον εἰς νεότητα καὶ εὐκαμ-
ψίαν τὰ ὄργανα, ἐν ᾗ ἀπ' ἐναντίας ἀήρ πολὺ ξηρὸς
ἐπιταχύνει τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἰνῶν καὶ ἐπισπεύδει
τὴν προέλευσιν τοῦ γήραος.

Αἱ νῆσοι μᾶς παρέχουσιν ἐκπληκτικὴν ἀληθῶς ἀπό-
δειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης. Αὐταὶ ὑπῆρξαν ἀείποτε
καὶ ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ νῦν ἡ καιτὶς τοῦ γήραος, διότι
εἰς αὐτὰς οἱ ἄνθρωποι φθάνουσιν εἰς βαθύτερον γῆρας
ἢ εἰς τὰς ἡπειρούς τὰς ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον κει-
μένας, ἐχούσας δηλαδὴ τὸ αὐτὸ γεωγραφικὸν πλά-
τος. Διὰ τοῦτο ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων εἶναι μακροτέρα
κατὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἢ κατὰ τὰς
γεινιαζούσας στερεὰς τῆς Ἀσίας, μακροτέρα π. χ.
κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον, τὴν Φορμόσην καὶ τὴν Ἰα-
πωνίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Χερσόνησον τῆς Δανι-
μαρκίας, ἢ κατὰ τὴν Συρίαν, Σινικὴν, καὶ Γερμανίαν.

Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ συντελεῖ
εἰς ταῦτα περισσώτερον τοῦ γλυκέος, διὰ τὸ ὅποιον οἱ
ναῦται ἀποβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπέρητοι. Τὰ
ἀκίνητα δὲ ὕδατα εἶναι βλαπτικὰ ἕνεκα δυσωδῶν ἀ-
ναθυμιάσεων.

Η'. Εἰς τὴν μακροβιότητα πρὸς τούτοις φαίνεται
ὅτι πολλὴν ἐπίρροσιν ἔχει καὶ ἡ γῆ, ἥτοι, τὸ ποῦν αὐτὸ
τῆς γῆς, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅλα ἐκεῖνα τὰ διάφορα περιστα-
τικὰ, τῶν ὁποίων τὸ σύνολον δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ
πνεῦμα εἴτε φύσιν τοῦ τόπου. Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύ-
την φαίνεται ὅτι ἕδαφος τιτανώδες ὑπάρχει τὸ ἥμισυ
πάντων πρόσφορον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑπάρξεως τῶν
ἐπ' αὐτοῦ ἐνδιαιτουμένων.

Θ'. Εἰς ὅλα τῶν προηγουμένων καταφαίνεται,
ὅτι ἡ Ἀγγλία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Νορβη-
γία, εἶναι οἱ τόποι ἐν οἷς οἱ ἄνθρωποι ζῶσι πλείω-
τον χρόνον, καὶ οἵτινες ὁμολογητέον ὅτι κέντηται
ἅπαντα τὰ προσόντα, ἅτινα ἀπρηθμίσθησαν μέχρι τοῦ
δε. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ Ἀρμενία καὶ τινες κατὰ τὰς
Ἀνατολικὰς Ἰνδίας ὡς καὶ τὰς ἀποικίας τῆς Συριάνης
χῶραι, εἶναι αἱ ἥμισυ πασῶν πρόσφοροι εἰς μακρὸν βίον.

Ι'. Ἡ μακροζωία παρακολουθεῖ τοὺς πιστῶς προσ-
κειμένους τῇ φύσει, καὶ τοὺς πιστότερον πρὸς τὴν
φύσιν διατωμένους, καθὼς καὶ τ' ἀνάπαιν ἢ ὀλιγα-
ζωία διατελεῖ πιστὴ συνοδὸς τῶν ἐκ τῆς φύσεως ἀ-
πιστότερον ἀποσκορησάντων. Ὁ κανὼν οὗτος εἶναι
ἐκ τῶν γενικωτέρων. Ἴδου δὲ ἡ αἰτία, δι' ἣν βλέπο-
μεν τοὺς κατοίκους τόπου τινὸς προελαύνοντας εἰς βυ-
θὺ γῆρας, ἐνὸσω διάγωσι τὸν ὀλιγαρκῆ τῶν ποιμένων
καὶ κυνηγῶν βίον, εἰς ἐναντίας δὲ πρόωρα κατερχομέ-

νους εἰς τὸν τάρον, αἱ ἀφ' οὗ μᾶλλον πολιτικῆ
μᾶλλον δὲ παραδοξῶν εἰς τὴν πολυτέλειαν, τὴν
κνηρίαν καὶ τὴν ἀκολασίαν. Ἴδου διὰ τί οὕτε οἱ ἱε-
ροὶ, οὕτε οἱ πλούσιοι, οὐδ' οἱ εἰς τὰ θαυμαστά
καὶ χρυσόγονα ποτὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλαφί-
νατιθέμενοι δὲν ζῆσιν εἰς μακρὸν γῆριν, ἐν ᾗ αἱ
πλοῖκοι τῶν ἀγρῶν κάτοικοι, οἱ γεωργοὶ, οἱ νη-
καί, συνελόντι εἰπεῖν, ὅλοι ἐκεῖνοι, εἰς τῶν ὑπερ-
νοῦν οὐδέποτε ἴσως ἐπῆλθε νὰ ἐξετάσῃσι πῶς πῆ-
τις νὰ δικιτᾶται διὰ νὰ ἴδῃ μακρὸν γῆριν, πη-
χουσιν εἰς ἡμᾶς ἀξιοσημεῖωτα παραδείγματα
ἀραζωίας.

ΙΑ'. Ὁν. Πρὸ πάντων εἰς τοὺς μακρὸς δούλους
Ἀμερικῆς καὶ εἰς τὰ ἔκθετα καινὰ συμβαίνουσα
πρόωροι θάνατοι. Κατ' ἔτος ἀποθνήσκουσι τὸ 1/3
τὸ 1/6 τῶν μαζῶν δούλων, δηλ. τοσοῦτοι συμ-
ῶσους τρομερὰ τις πανάτης ἤθελε καταστρέφει,
πὸ 7000 ἐκθέτων τὰ ὅποια, ἔτος πρὸς ἔτος, ἔ-
ται τὸ ἐν Περσίῳ νοσοκομείον, μόλις μετὰ 10
μηνῶν 180, ὥστε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστη-
τοῦτο ἀποθνήσκουσιν ἐξ αὐτῶν 6, 820 καὶ πλεον
μεταξὺ 40 διαφέρει τὴν μέλαιναν κίρα!

ΙΒ'. Εἰς ὅλον τῶν προειρημένων ἐξάγεται ἡ
μελιώδης τῆς μακροβιωτικῆς ἰσχῆ αὐτῆ. Οἰκίαν
diocria ad vitam prolongatam sunt ubi in
πᾶσι μέτρος ὄρος, ἡ aurea mediocritas, ἢ καὶ
καλῶς ἐξέμνησεν ὁ Ὀράτιος, καὶ ὁ Ἰγμοῦ ἐκείνη
τον τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ τὸ κα-
λεστικώτερον εἰς μακροζωίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ
γεύμα, κλίμα, ἀτμοσφαιρᾶς θερμοκρασία, κῆρυ-
λῆ, πνεῦμα, δίκαια, κτλ., μὴ ἐκτρεπόμενα ἐκ
βολᾶς, ἴδου τίνα συνιστᾶσι τὸ μέγα μυστήριον
μακροζωίας. Ὅλαι αἱ ὑπερβολαί, καὶ τὸ πολὺ καὶ
ὀλίγον, συντέμνουσιν ἐπίσης τὸν βίον.

ΙΓ'. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπιπί-
ψιν, ὅτι ὅλοι ὅσοι ἐβλάσαν εἰς βαθὺ γῆρας εἰρη-
φειθῆ πλέον ἢ ἀπᾶξ, καὶ τὰς τελευταίας αὐτῆρι-
τηταί, ἢ, πεζότερον εἰπεῖν, τοὺς τελευταίους και-
μοὺς συνέδεσαν εἰς ἄκρον ἡλικίας ἐληλακότες ὥστε
ὑπάρχει δὲ παράδειγμα οὕτε ἐνὸς τοῦλάχιστον ἡμῶν
ὑπερβηκτότος τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἡλικίας τοῦ ἄν-
κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς γυναῖκας ὡς
ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀνδρας.

Τὸ παραδοξότερον παράδειγμα τούτου εἶναι αἱ
ράδειγμα Γάλλου τινος ὀνομαζομένου Μακροβίου
(Longueville), ὅστις εἶχεν ἀποθῆναι τελῶν 110
ἡλικίαν. Ἐβγῆρε δὲ 10 ὄλας γυναῖκας, καὶ ἐπὶ
δεκάτης ἐγέννησεν υἱὸν τὸ 101ον τῆς ἡλικίας τοῦ
ἄνδρος.

ΙΔ'. Πλείωται γυναῖκες ἢ ἀνδρες ἀποβαί-
εὐγῆροι· ἀλλ' οἱ ἀνδρες μόνον φθάνουσιν εἰς τὸ βῆ-
τατον καὶ σπάνιον γῆρας. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶναι
ισορροπία καὶ τῆς μαλθακότητος τοῦ σώματος
γυνὴ μέχρι τινος διατηρεῖται περισσώτερον, καὶ
φυλάττεται ἀπὸ τῶν αἰτίων τῆς καταστροφῆς ἢ
μόνη ἡ ἀκμὴ τοῦ ἀνδρὸς παρέχει μακροζωίαν.

ΙΕ'. Αἱ πιθανότητες τῆς μακροζωίας εἶναι πᾶ-
αριθμότεραι ὅταν διελλῶν τις τὸ ἡμισυ τῆς ζωῆς

ἐν δραστηριότητι, καὶ ἐν μέτρῳ τοῖς μάθουσιν, παραδί-
θεται τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ εἰς ἀνάλογον
δίαιταν. Δὲν ὑπάρχει δὲ οὐδ' ἐνὸς ἀνθρώπου παράδειγμα
περιεθόντος εἰς ἡλικίαν μεγάλην.

ΙϚ'. Ἀρμόδιον πρὸς εὐζωίαν μέσον δὲν εἶναι οὕτε
ἡ πολυφαγία, οὕτε ἡ γρηῖσι πολλὰ εὐχέλων τροφῶν,
οὕτε ἡ πολυποσία (ἐννοούμεν πολυποσίαν οἴνου), οὕτε
ἡ πολλὰ κρεωφαγία. Εὐγῆροι ἐφάνησαν πρὸ πάντων
εἰσὶν αἵτινες ἀπὸ νεαρῶς αὐτῶν ἡλικίας ἐτρέφησαν
μὲ φυτικὰς εὐαίαι, καὶ συνήθως αἵτινες οὐδέποτε ἐφα-
γον κρέας.

Ιϛ'. Πόσον τι πολιτισμοῦ, εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν
ἀνθρώπον, καὶ ὑπὸ τὴν καθάρως φυσικὴν ἐποψίν, καὶ
αὐξάνει τὰ πρὸς μακροζωίαν αὐτοῦ. Ὁ ἀγριὸς καὶ ἀ-
κατέργαστος τὰ ἦδη ἀ.θ.ῶπος δὲν ζῆ ἐπὶ τοσοῦτον βί-
σον ὁ πολιτισμένος.

Ιϛ'. Ἡ κατοικία τῶν ἐξοχῶν καὶ τῶν κιορῶν
εἶναι ἀρμόδια εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώ-
που. Ἡ κατοικία τῶν μεγαλοπόλεων εἶναι ἐναντία
εἰς τοῦτο. Εἰς τὰς μεγαλοπόλεις ἀποθνήσκει κατ' ἔ-
τος 1 μεταξὺ 25 ἢ 30, ἐνθ' εἰς τὰς ἐξοχὰς μόλις ἀ-
ποθνήσκει 1 μεταξὺ 40 ἢ 50. Αἱ μεγάλα πόλεις
πρὸς τούτοις αὐξάνουσι τοὺς θανάτους τῶν παιδιῶν
εἰς τοσοῦτον, ὥστε ἀποθνήσκουσι τὸ ἡμισυ αὐτῶν πρὸ
τῆς τῶν 3 ἐτῶν ἡλικίας, ἐν ᾗ εἰς τὰς ἐξοχὰς δὲν συμ-
βαίνει κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν παρὰ περὶ τὸ
εἰκοστὸν καὶ τὸ τριακοστὸν ἔτος.

Ὁ κατώτατος ὄρος τῶν θανάτων εἶναι 1 μεταξὺ
60, ἀλλὰ ὀλίγα μόνον παραδείγματα ἀπαντῶνται διε-
σπαρμένα τῇ δε κακείσῃ εἰς τὰς ἐξοχὰς.

Ιϛ'. Ὑπάρχουσι παραδείγματα, τὰ ὁποῖα φαίνον-
ται ὅτι ἀποδεικνύουσιν ὅτι δύναται ὁ ἀνθρώπος νὰ
παράσῃ εἰς ἑαυτὸν ἀνανέωσιν τινα. Ἐφάνησαν γέρον-
τες εἰς ἡλικίαν 60 καὶ 70 ἐτῶν, ἐποχῆν κατ' ἣν ἐ-
πέχεται τὸ τέρας τῆς ζωῆς τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων,
ἐκφύοντες νέους ὀδόντας καὶ νέαν κόμην, καὶ ἐπανερχό-
μενοι εἰς ἄλλην παιδικὴν ἡλικίαν διαρκούσαν εἰσὶν
ἐπὶ 28 καὶ 30 ἔτη. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀναζωοποιήσις
τις, ἥτις δὲν συμβαίνει εἰμῇ εἰ, τὰ τελειώτερα πλά-
σματα.

Δυνατὸν νὰ νομίσῃ τις ὅτι ὁ ἐκ μαρasmus θάνατος,
εἶναι τὸ ἀληθὲς τέρας τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ
συλλογισμὸς, στηριζόμενος εἰς τοιαύτας βάσεις ἤθελε
μᾶς παρατρέψῃ εἰς παράδοξα σφάλματα, εἰς χρόνους
ὅσοι οἱ ἡμέτεροι, κατ' οὖς, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν
φράσιν τοῦ σοφοῦ Λιχτενβεργίου, εὐρον τὴν ἀπόρρι-
φον τέχνην τοῦ νὰ ἐμβολιάζωσιν ἑαυτοὺς μὲ πρόωρον
γῆρας, καὶ κατ' οὖς ἐλέπομεν κατ' ἐκαστὴν ἀνθρώ-
που 30 καὶ 40 ἐτῶν ἐμφαινόντας ὄλους τοῦ ἐγγάστου
γῆραος τοὺς χαρκατῆρας, δηλ. ἀσχήμους, ξηροὺς, ἀδυ-
νάτους, πολιοὺς τὴν τρίχα, φέρουσι ἀπαστεωμένους
τοὺς πλευρικοὺς χόνδρους, καὶ παρουσιάζοντας ἄλλα
παρόμοια φαινόμενα, ἅτινα ἀπαντῶμεν συνήθως εἰ-
γέροντας 80 ἢ 90 ἐτῶν. Ἀλλὰ τὸ γῆρας τοῦτο, ὡς
τεχνικὸν, δὲν δύναμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅπως
ὑπολογίσωμεν τὸ ποσὸν τῆς διάρκειας τῆς ζωῆς τοῦ
ἀνθρώπου.

Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου ἐφάνησθησαν

τινὲς παραδοξοειδῆς ὑποθέσεις. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι,
π. χ., ἐνόμισαν ὅτι ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου μέχρι μὲν
τῶν 50 ἐτῶν αὐξάνει κατ' ἔτος ἀνά δύο δραχμάς,
ἰκείθεν δὲ μέχρι τοῦ ἑκατοστοῦ ἐλαττοῦται κατὰ τὴν
αὐτὴν ἀναλογίαν. Κατὰ τὴν ὑπολογισμὸν δὲ ταύτην ὁ
ἀνθρώπος μετὰ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος δὲν ἔχει καρδίαν
καὶ ἐπομένως ἐπέχεται φυσικῶ τῇ λόγῳ καταστροφῇ
τοῦ βίου.

Νομίζω, ὅτι, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς λύσιν ἀπρηθ-
σαν τοῦ προβλήματος τούτου, πρέπει νὰ διαιρέσωμεν
εἰς δύο, καὶ νὰ θέσωμεν τὸ ζήτημα ὡς ἑξῆς.

Α'. Πόσον χρόνον ὁ ἀνθρώπος δύναται εἰς γῆρας νὰ
ζῆσῃ; ἢ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, τίς εἶναι ἡ ἀπόλυτος διάρ-
κεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, θεωρουμένης ὡς ἀποτε-
λοῦσας ἰδίον εἶδος; Διότι, ἐπειδὴ ἕκαστον εἶδος ζῶντος
ἔχει τὴν ἀπόλυτον διάρκειαν τῆς ζωῆς του, π. ἔπει καὶ
ὁ ἀνθρώπος παραμοίως νὰ ἔχη.

Β'. Πόσον χρόνον ὁ ἀνθρώπος, ὡς ἄποστον θεω-
ρούμενος δύναται νὰ ζῆσῃ; ἢ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, τίς
ἢ σχετικὴ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου;

Ὅσον χρόνον τὸ πρῶτον ζήτημα τίποτε δὲν μᾶς ἐμ-
ποδίζει νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ὁ ἀνώτατος ὄρος τὸν ὅποιον
μᾶς δεικνύουσι τὰ γνωστὰ παραδείγματα τῆς μακρο-
ζωίας, εἶναι τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς,
αὐτὸ τὸ τελευταῖον ὄριον τῆς μακροβιότητος ἢ τις
ἢ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐπιδικτικῆς ἐννοῶ-
κῶν περιστάσεων τυχεύουσα. Πρὸς τοῦτ' εἰς τὴν πείρα μαρ-
τυρεῖ ὅτι δύναται τις καὶ σήμερον νὰ ζῆσῃ 150 καὶ
160 ἔτη. Ἐκτός δὲ τούτου, ἡ ἐνισμὴ τοῦ σώμα-
τος τοῦ Θ. Παύλου, ἀποθανόντος εἰς 152 ἐτῶν ἡλι-
κίαν, ἥτις ἔδειξεν ὅλα τὰ ἐντόσθια εἰς ὑγιᾶ κατάστα-
σιν εὐρισκόμενα, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος,
ἤθελε ζῆσῃ ἐπὶ πολλὴν ἀκόμη χρόνον, ἂν τὸ νέον εἶδος
τοῦ βίου, εἰς τὸν ὅποιον τὸν μετέφεραν αἱ περιστά-
σεις δὲν τῷ ἐπέφερε θανάσιμον αἵματος πληθῶρον. Ὅ-
θεν οὐδόλως ἀπῆλθα λέγομεν διαβεβαιωμένως ὅτι ὁ
διοργανισμὸς καὶ ἡ ζωτικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου δύ-
νανται ὁ μὲν νὰ διαρκέσῃ, ἡ δὲ νὰ ἐνεργῇ ἐπὶ δύο αἰῶ-
νας. Ἡ δύναμις δὲ τοῦ διαβιώνει ἐπὶ τοσοῦτον μακρὸν
χρόνον πηγάζει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀ-
πολύτως θεωρουμένης.

Ὅ, τι δίδει περισσώτερον βεβύτητα εἰς τὴν γνώμην
μας ταύτην εἶναι ἡ παντελής αὐτῆ συμπεριποίη πρὸς τὸν
λόγον ὅστις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς διάρκειας τῆς σωμα-
τικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διάρκειας τῆς ζωῆς. Δυνά-
μεθα δὲ νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀρχὴν ἀλάνθαστον ὅτι τὸ
ζῶν ζῆ ὀκτάκις πλείωτερον τοῦ χρόνον ὅστις εἶναι
ἀναγκαῖος διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξίν του. Ὅθεν
καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπον ὅστις εἰς τὴν συνῆθη κατάστα-
σίν του, κατ' ἣν ἡ τέχνη δὲν εἶναι παντάπασιν τῆς
φύσεως τὴν πορείαν, ἔχει ἀνάγκην, 25 ἐτῶν διὰ νὰ
φθάσῃ εἰς τὸ ἔσχατον τέρας τῆς φύσεως τελειότητος
του, εἶναι προωρισμένη 200 ἐτῶν ἀπόλυτος βίος.

Μή τις δὲ εἴπῃ ἐνιστάμενος ὅτι ἡ ἡλικία τῶν ἐσχά-
τογῆρων εἶναι ἡλικία βεβιασμένη, καὶ ὅτι βραχυτέρα
ζωὴ εἶναι ἢ μόνη κατὰ φύσιν θέλωμεν ἴδῃ ἀκολούθως
ὅτι ὁ πρὸ τοῦ ἑκατοστοῦ ἔτους ἐπερχόμενος θάνατος
εἶναι πάντοτε σχεδόν τεχνικὸς, ἀποτέλεσμα, δηλ. ἀ-

σφενειών και τυχαίων συμβεβηκότων. Άλλως τε είναι βέβαιον ότι οι πλείστοι των ανθρώπων αποθνήσκουσι θάνατον κατά συμβεβηκός επερχόμενον, ώστε μόλις μεταξύ 10,000 εύρίσκαται 1 φθάνων 100 ετών ηλικίαν.

Έξετάζοντες και την σχετικην διάρκειαν της ζωής του ανθρώπου, βλέπομεν εκ πρώτης όψεως ότι αυτή τροποποιείται και μεταβάλλεται κατά τα άτομα, εξαρτωμένη εκ της πλείονος ή ελάσσονος τελειότητας της ύλης εκ της εκκαστος επλάσθη, του είδους της ζωής, της ταχυτέρας ή βραδυτέρας σωματικης καταναλώσεως, και πολλών άλλων περιστατικών άτινα μάλλον ή ήττον επηρεγοῦσιν εις την διάρκειαν της υπάρξεως. Ουδέ πιστεύομεν ότι την σήμεραν ο άνθρωπος έρχεται εις τον κόσμον φέρων μεθ' έαυτου τον θεμελιον και την βασιν ζωής ικανής να παρασχῃ 150 ή 200 ετών ηλικίαν. Τοιαύτη δυστυχώς είναι ή τύχη της συμπερινης γενεάς, και πολλάκις αι άμαρτίαι των γονέων μεταβιβάζονται εις τα τέκνα, άτινα ετίλασκουσιν αυτάς καταστρέφοντα την υπαρξίν των δια πρόωρον θανάτου. Άς λάβῃ δέ τις υπ' όψιν ακαταλόγητον αριθμόν νόσων και διαφόρων άλλων περιστατικών, και θέλει καταπειθῆ άκούστως ότι την σήμεραν επερ ποτε και άλλοτε είναι δυσκολώτατον να φθάσῃ τις εις το άριον, εις ο πραγματικώς ήδύνατο να φθάσῃ ή ανθρώπινη φύσις.

Εκ της επομένης συνοπτικης περιλήψεως ην έπορίσθημεν εκ της μελέτης διαφόρων πινάκων, δύναται τις να κρίνῃ περί της σχετικης διάρκειας της ζωής του ανθρώπου.

Εξ 100 ατόμων αποθνήσκουσι 50 πρό της των 10 ετών ηλικίας· 20 μεταξύ της των 10 και 20 ετών· 10 μεταξύ της των 25 και 30· 6 μεταξύ 30 και 40, 5 μεταξύ 40 και 50 και 3 μεταξύ της των 50 και 60· ώστε εκ όλων τούτων 6 μόνον υπερεβαίνουσι την ηλικίαν των 60 ετών.

Ο Άλλερος, δετις συνήγαγε τά πλείστα των γνωστών περι μακροβίων παραδείγματα, μάς δίδει τον ακόλουθον αναλογικόν πίνακα· υπέρ τά 100 άτομα απέθανον εις ηλικίαν 100—110 ετών· 60 εις 110—120· 29 εις 120—130· 15 εις 130—140· 6 εις 140—150 και 1 εις 169.

Σ. φ. Χ.

ΑΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΒΟΣΠΟΡΟΝ.

Θέλεις να μάθης την φυσιογνωμίαν εκάστης των μυοίων φυλών, άτινες ενθιμοῦσιν ή παρεπιδημοῦσιν εν Κωνσταντινουπόλει, και να εξαγάγῃς, άν αξιώσῃς σεαυτὸν φιλόσοφον, συμπεράσματα; Επέβα, άμ' άκούσας όξήτατον συγγιμόν εκκωφοῦντα τάς ακούσας σου,

εις εν των είκωσιν Άγγλικών, Γαλλικών, Γερμανικων ατμοπλοίων τα όποια, μεταφράζοντα φυλα και πληθη, διαπλεύουσι δις και τρις τῆς ηρας τον Βόσπορον, και επίβα πολλάκις, άν ήσ' εμονος παρατηρητής, χωρίς να φοβηθῆς μη έλασθῃ πολυ τό βαλάντιόν σου· διότι, πληρόνων άρμαμίαν και λεπτά εικαιοπέντε, διασχίζεις κατά μικρόν τον Βόσπορον.

Πρόσεξον όμως μή, παραφερόμενος από συμπαινοπρασιμίας ταύτην ή έκείνην την σημαίαν ταξίτησον και διά της πολυπαθούς Victory, και διά η Courrier du Bosphore, και διά του Punch, και διά του Crescent, και διά του Wonder, και ή των ατμοπλοίων της Έταιρείας, διά να βεβαιώσῃς ότι δεν σε διέφυγε κάμμία εθνικη φυσιογνωμία.

Αναβαίνεις και βλέπεις ότι μέγας ο αριθμός επιβατών, και μέζων ή στενοχωρία. Μόλις εις διαγκωνίζόμενος και αντωθούμενος, και άπορροῦν να βάλῃς τον πόδα, δειλιών μη πατήσῃς τους κίμένους ή μάλλον τους έστοιδιασμένους, πανταχῆ μη συντρέψῃς τάς έστίας των κικνοπόρων σωθῆς τους όποιους εκμυζώσιν αναλγήτως οι Όθωμανοί άν ανεπαύοντο επί των μαλθακων άνακλίντρων ή οικιών των.

Άλλά μη φοβῶ, ή Άσία δεν είναι εισέτι, πλου γε και δεῖ, Βύρωπη δρῆζον ρωμαλέως την πλάνην του ένός, ώθησαν ασυστόλως την κεφαλήν έτέρου, μετάδος την παχύν των υποδημάτων σου νιορτόν εις τάς αναξυρίδας του τρίτου, χωρίς και λάβῃς τον κόπον να ζητήσῃς συγγνώμην, και ηβαίνων προς την πρύμναν, αναζητήσων άδιστήν και υπ' αυτάς των κυριών τάς ύλοσηρικας έσθησκαμίον, επ' ού ένθρονηθητι άδικωφόρον έάν, κήμενος όπως εκάθησας, κινδυνεύεις να διώξῃς τον πονά σου από την θέσιν του.

Καλοκάθησον λοιπόν και παρατήρει μη τῆ του δδ άν τά βλέμματα όλων πίπτωσιν άπὸ περιέργια επί σε· φοβούνται ίσως μη ήλθῃς· να σῆς τον αριθμόν και να ελαττώσῃς τά κέρδη των πόρων.

Τά γένη ενταῦθα είναι τρία· άρσενικόν, θηλυκόν ή ουδέτερον.

Και ή μὲν τάξις, κατά τον Αίσκριν και την Νεοαίον, άπαιτεί ν' άρχίσῃς από το πρώτον· άλλ' ήτις αυτή ιδιάζει εις την γραμματικην, ή, ως άίλεγες, εις τους λογικωτάτους, και, ως γνωστόν, κλίσεις αυτών και αι των Ιερομονάχων, δεν υπήρξεν ποποτε αι της καρδίας αυτη, και γρηγορῶς ούσῃ ή έμη, προτιμῶ ν' άρχίξῃ από το δεύτερον.

Και πρώτον στρέφεις τους οφθαλμούς προς τῆ ήμίον ή το άκρον της πρύμνης, δια λόγον άπὸ σταταν, διότι εκεί κίθηται το ώραϊον φίλον. Μά δδ βίπτεις επ' αυτου το βλέμμα και σ' έρχεται ή δέα ότι ώραϊον φίλον επινωμάσθη κατά πρόσωπόν αυτη τῆ πόλει του Κωνσταντινου. Έάν τῆσφίς φούσις αγαπά την άρμονίαν μεταξύ των κροσσῆσας, ενταῦθα υπερέδῃ αναγκιζήτως αυτή έαυτή

συναρμολογήσασα θαυμασίως τά έμφυχα μετά των άφύγων.

Στρέφεις τους οφθαλμούς και βλέπεις ότι αι επαφιδίται του ένθεμιου κάτοικαι αντιπροσωπεύουσι και αυται άπειρους φυλάς της γῆς. Εκεί και Έλλη νίδες, και Όθωμανίδες, και θυγατέρες του Ισραήλ, και σιμαί της Άλθιδος παρθέναι, και νύμφαι πλήρεις θελγήτρων του Σηκουάνα, και ξανθόκομοι της Άρκτου κέρκι, και ή μιγάς έκείνη των Φραγκισσών φυλή, ήτις δεν άνήκει ούδ' εις την Άσίαν, ούδ' εις την Ευρώπην.

Το κάλλος λάμπει πανταχού· οι μέλανες και άκτινοδόλοι οφθαλμοί επικρατοῦσι, και τά άπκαλά και δολοφρονα χείλη προκαλοῦσι την λατρίαν σου· άλλ' άπίκταν το βλέμμα σου παρορῶ τάς λάμπιδας του Εύαγγελίου και του Ταλμούδ, και ζητεί να εισδύσῃ υπὸ τά γιασμαία των όπαδών του Κορανίου. Και το βλέμμα σου έχει δίκαιον· διότι το κάλλος των Τουρκισσών υπερερεί παντός άλλου.

Αι Όθωμανίδες δεν μένουσι τότε άνάλγητοι· άλλδ σύρουσαι άνω και κάτω το περίλευκον και διαφανές κάλυμμα των, σ' επιδεικνύουσι μειδιώσαι άμυμήτους χαρακτήρας προσώπου, αξίους της γραφίδος του Ραφαήλου.

Άλλά το άτρόπλιον προχωρεί στονόν και ώκίαιον ως άτμμάμαξα και συ, πρόσκαιρος διαβάτης, άποσπῆς και άκων τά βλέμματα από τάς επνεγνεις εκείνας ούρβι, δια να τά μεταφέρῃς επί των άλλων συμπλωτήρων σου, των συγκροτούντων το άρσενικόν γένος.

Τά προσηλόνεις επ' ένός εκάστου ίδίως, και την κούτην σε προξενούσιν εντύπωσιν όλων σχεδόν αι φυσιογνωμιαί. Πρό μικρού αυτου οὔτοι οι συνεπιβάται σου, τρέχοντες ακαθέκτως δια των άγυιων της Κωνσταντινουπόλεως και των στενωπών του Γαλατά, και διασκελιζόμενοι ασθματικώς την μακρὴν γέφυραν, σ' έφαίνοντο ότι και τους οφθαλμούς σου αυτους ήσαν έτοιμοι να εξορύξωσι χάριν κέρδους, άν συνέκειντο εκ μετάλλου πολυτίμου. Άλλ' επί του ατμοπλοίου το ήθος των ήλλουώθη ως δια βήθδου μαγκιῆς· ή έμπορία δεν είναι πλέον ή πίστις και ή πατρίς των.

Ο Τουρκος, αναξρόφων σοβαρῶς καπνόν, συνδιαλέγεται σύνοφρος μετά των παρακαθημένων όμογενών του· και εάν ποτε βίβῃ το βλέμμα επί σε, το βίπτει δια να σε εῖπῃ ότι αυτός είναι ο πρωτότοκος και προνομιοσχος υιάς του Θεού, ότι αυτός είναι ο φυσικός κύριός σου.

Ο Άρμένιος, πολύσκακος και εκτραπελογάστωρ, έμφαίνει δια του ήθους τάσιν αχαλίνατον προς την ύλην. Νομίζεις ότι και ο νοῦς του αυτός είναι σαφῆ, και ότι άλλο δεν σκέπτεται παρά πῶς να φανῆ δουλικώτερος προς τους κρατούντας, και πῶς κάλλιον να θεωρησῃ τις άρέξεις αυτών, δια να κερδήσῃ χρήματα, και να δαπανήσῃ μετ' όλίγον αυτά κραιπαλών και παίζων χαρτία.

Εις γωνίαν τινα του πλοίου παράμερον εύρίσκεις συνηγμένους δύο ή τρεις (και τουτο σπανίως) άπογόνους του Άθραάμ· ποτέ ίσως ο αριθμός των Ιουδαίων επιβατών δεν υπερβαίνει τον θρον τουτου· διότι, φιλάγουροι, ως γνωστόν, εις άκρον, προτιμῶσι να στοιβάζονται έντός καϊκίου δια να πληρόνωσιν όλιγώτερη. Άλλ' ή φυσιογνωμία των δύο ή τριών τούτων άρκεί να σε πείσῃ ότι το μίος κατά των έτεροδόξων, ή δολιότης και ή ασυγκράτητα συναπαρτιζουσι τάς πρώτας βέσεις του χαρακτήρος της φυλής των.

Από την ευστροφείαν της γλώσσας και την ζωηρότητα της χειρονομίας έννοεις ότι οι άλλοι εκεινοι φρεσποφοροι οι διεσκορπισμένοι πανταχού του πλοίου, άνήκουσιν εις των Γραικων το έθνος και την θρησκείαν. Το μέτωπόν των ούζει σημεια υπερηφάνειας εθνικης, και το βλέμμα των έξηγει συνάμα δειλιαν και θάρρος. Άλλ' ο χαρακτήρ της ύπουλότητος επικρατεί, και σε άποδεικνύει ότι πολλους αιώνας έζησαν υπό δουλείαν.

Στρέφεις και πάλιν το βλέμμα προς την πρύμναν και βλέπεις καθήμενους υπερηφάνως τους φέροντας καπέλλα. Κάθηνται δε μετά τάς γυναίκας διότι, ως φοροῦντας τον Ευρωπαϊκόν πylon, αξιούσιν έαυτους άνωτέρους όλων των φρεσποφορων. Μεταξύ αυτών εύρίσκεις και Γάλλους, και Ρώσους, και Άγγλους, και Έλληνες, και Γερμανούς, και Ιταλους, και πῶσαν γλώσσαν και πῶν σπέσμα επιδικον τῆσιν.

Πολλοί εκ αυτών, χθες έτι, ήσαν υπήκοοι του Σουλτάνου· άλλδ χάρις εις την παντοδυναμίαν του χρυσού, μετεβλήθησαν ως δια θαύματος εις Ιωνας, Αυστριακούς, Ρώσους, Έλληνες και Νεαπολίτας, και το έρωδούσιν φέοιον, μετασκευασθέν, έγεινε τεγγιέντως μακρὸν καπέλλοι.

Το βλέμμα όλων σχεδόν έμφανεύει υπερηφάνιαν και περιφρόνησιν· άλλ' ο Όθωμανός κατέχει μυστηριώδη τινα δύναμιν, δι' ής, ως δι' άπταιστου άντιδότου, καταβάλλει την όφρυν και αυτών των κρατούντων την τράικναν του Ποσειδώνος. Διέγων αυτῆς βίον μονότονον, εύχαριστείται, φιλαξενίως ένεκα, να διαποικίλῃ τον των ζένων, και μ' έμπειρίαν γεωμέτρου εύμενῶς άλλ' ήρακλειως εξομαλύνει τάς έξοχώσεις άτινες άσχημίζουσιν ένίοτε τάς βήχεις αυτών.

Άλλ' ή ταχεία περιστροφή των τροχών ελαττοῦται, και ή ούβύδρομος ναῦς έγγίζει εις το τέμα του διάπλου της. Πριν δδ αι κυματόπληκτοι πλευραί της προσκρούσωσι την ειρσίαν και μεγαλοπρεπή προκυμαίαν επ' ής άνυψούται το νέον και περικαλλές παλάτιον του σωτήρος της Τουρκίας, σπέσιον να έξετάσης και το ουδέτερον γένος.

Στρέφεις πανταχού τους οφθαλμούς, έρευνάς και τάς άπωτέρω γωνίας, και δεν βλέπεις εμη όσους ίδες άνεγειρεσαι, τρέχεις έδω και εκεί, καταβαίνεις εις τους κοιτώνας, και άπορροῦς ποιον το ουδέτερον γένος. Άμήχανος επανέσχεσαι όπου ήσο και πριν, και κήθησαι περίλυπος διότι ατελείς μένουσιν αι παρατηρήσεις σου.

Βίπτεις και αυδης πανταχού το βλέμμα, και άπελπίσσαι να άνεύρῃς ήτι ζητείς.

Νέκ τις κρηδεμνοφόρος, γόνος, ως φαίνεται, της

Ρεσίτ Πασά, μέγας Βεΐλής της Τουρκίας.

Καπερίτζ Βιρόπης, κρατούσα βιβλίον υπό τὸ κρά-

δεσμον αὐτὸ, ἀναγινώσκει ἐγκύπτουσα.

Τὴν περιέργειάν σου ἐλάττει καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ ἔ-

θους καὶ τὸ ἀπερίσπαστον τῆς προσοχῆς τῆς.

Καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ μάθῃς ὅποιον τὸ σύγγραμμα ἐρ-

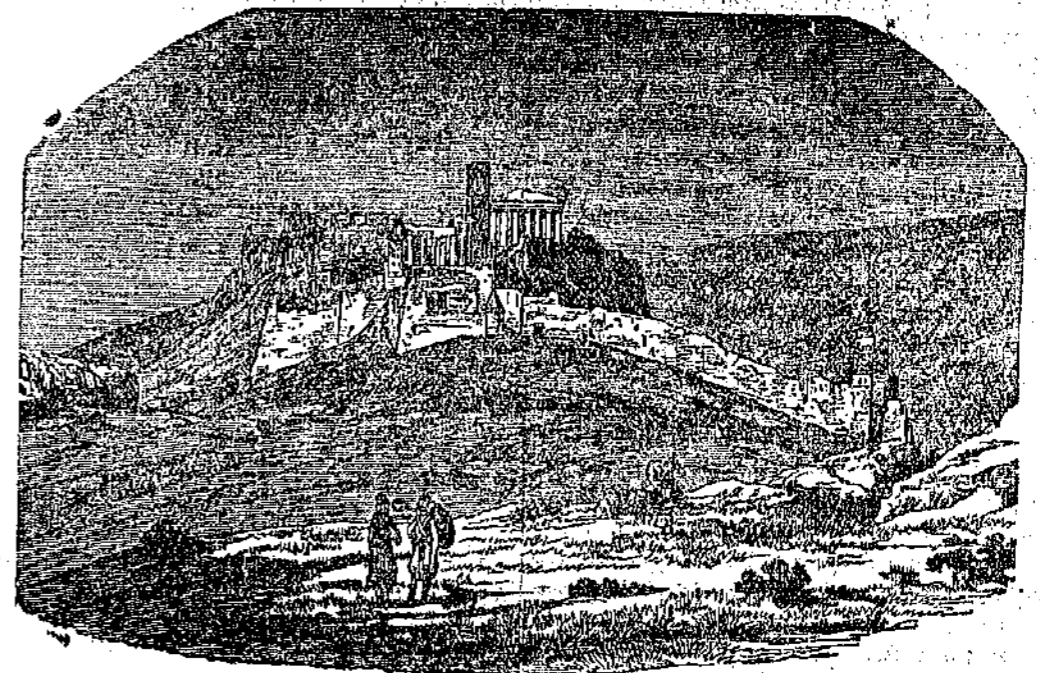
—*—

(*) Ἐποικίματα Ἀλέξανδρου Δραμάς.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἄξια λόγου ἀνακάλυψις ἐγένετο ἐσχάτως ἐν τῇ

Τὴν ἀνασκαφὴν λοιπὸν ἤρχισαν ἐντὸς τοῦ πε-

Ἀκρόπολις Ἀθηνῶν.

τὴν ἀναβάθραν. Ὁ τοίχος 110 πόδας ἀπέχων ἀπὸ

Περὶ τοῦ ὅτι ὁ τοίχος οὗτος εἶναι τοῦλάχιστον

ἀλλὰ ἐξω τῆς μικρᾶς ἐκείνης θυρίδος, ἥτις τότε αὐτῇ

Πρὸς τοὺς χαρακτῆρας καὶ τοὺς λόγους τούτους

και το ΣΩΤΗΡ υπό την κατηγορίαν ταύτην (α). Η επιγραφή μας επομένως, ως εν αὐταῖς ἀναγομένη, ἀνέκει βεβαίως εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

2. Ἡ ἀψίς ὡσαύτως, ἐφ' ἧς ἦν προσήρμωσμένη, εἶναι ὁ ἑτερος και ἰσχυρότερος λόγος, ὅστις και καθ' ἑαυτὸν ἦκει ν' ἀποδείξη ὀριστικώτερον τὴν ἐποχὴν τῆς, διότι τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο, προῖον Ἑλληνο-Ῥωμαϊκῆς τέχνης, δὲν ἀνεφάνη βεβαίως ἐν Ἑλλάδι εἰμὴ περὶ τὰ μέσα τοῦ Α'. π. χ. αἰῶνος, τούτῃστιν ὀλίγον πρὸ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Αὐγούστου.

3. Ὅτι δὲ μεταγενεστέρως τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ τεθῆ ἡ ἐπιγραφή μας, γίνεται ὀφθαλμῶς ἐξ αὐτῆς ταύτης, και ἐκ τῆς ἱστορίας. Σχεδὸν ἀπὸ Αὐγούστου [31. π. χ.] πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤρχισαν καταπαύοντες οἱ τε ἐξωτερικοὶ πόλεμοι και οἱ ἐμφύλιοι, και ἐπομένως πᾶσα πόλις ὀχυρώσας ἐν ἐποχῇ εἰρήνης, ἤθελεν εἰσαεὶ ἀσχυροῦς, ἢ τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἀδιαφύκτων και μὴ ἀξίωσι νὰ κινήσῃ λαὸν ὀλόκληρον ἵνα τὴν δικαιώσῃ δι' ἀψίδος, εἰκόνας και ἐπιγραφῆς, ὡς ἐπραξάν ἐνταῦθα οἱ Ἀσκαδῖοι. Ἡ ἐπιγραφή μας δὲ, ὡς περὶ ὀχυρώσεως τὸν λόγον ποιοῦμενη, ὑποτίθειαι ἀνεμφυβήτως πολέμων ἐποχὴν, και τοιαύτη δὲ οὐδαμῶς τῆς ἱστορίας ἀπαντᾶται, εἰμὴ μετὰ μακρὸν ἔπειτα [ἐπὶ Κλαυδίου 268 μ. χ.], ὅτε εἰσεβάλλον πρὸς ὀλίγον ἐν Ἑλλάδι Γότθοι τε και ἄλλοι βάρβαροι ἀλλὰ και τὴν ἐποχὴν ταύτην διερευνῶντες εὑρίσκουμεν ἀλλὰ χαρακτηρηστικὰ ἄτινα διόλου ἐλλείπουσιν ἀπὸ τῆς ἐπιγραφῆς μας, διότι και πρὶν ἐπιτοῦ Ἀδριανῶ [117 μ. χ.] τὸ προσγραφόμενον τῆ Δοτικῆ I, ἤρχισεν παραμελοῦμενον και παραλειπόμενον, τὸ σχῆμα τῶν στοιχείων μεταπλαττάμενον ἐπὶ τὸ στρογγυλότερον, τὰ τῆς στίξεως σημεῖα ἀποβαίνοντα ἀλλόκοτα και πρωτοφανῆ, τὰ μονογράμματα πλεονάζοντα, και ἐν γένει ἡ γραφὴ πρὸς τὸ ἐπιτετηδευμένον τείνουσα (β) αἱ μεγάλοι δὲ αὐταὶ μεταβολαὶ, αἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον προέβησαν, ἀπὸ Κομμόδου [180 μ. χ.] μάλιστα και ἐξῆς, ὡστε σπανιώτατα ἀπαντᾶται ἐπιγραφαὶ μὴ φέρουσα ἴσῃ τινι αὐτῶν, ἐπρεπε βεβαίως νὰ διακρίνωμαι ὅπως οὖν και ἐν τῇ ἐπιγραφῇ μας, ἐν ταύτῃ μάλιστα ὑποθέσωμεν χαρακτηρίσασιν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κλαυδίου ἀλλ' οὐ μόνον τοιαῦτά ἴσῃ οὐδόπως φαίνονται, ἀλλὰ και πολλὰ καθαρὸν τὸ ἄπλοον και ἀγχαῖον σχῆμα τῶν στοιχείων, και ἡ ἐπιμελής τοῦ προσγραφομένου I, γρήσις. Ἦναι λοιπὸν δυσόλοον και ἀδικαιολόγητον ἂν κατατάξωμεν αὐτὴν ἐν ταῖς σπανιόταταις ἀρχαῖς τῆς ἐποχῆς ταύτης, και τὴν ἀποσπάσωμεν ἐπομένως τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Αὐγούστου, μετ' ὧν συμβιβάζεται καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐνδεχομένας ἐπιφύσεις.

§. 3.

Και τὴν περίοδον δὲ ταύτην τῆς ἱστορίας ἐρευνῶν.

(α) Δὲ 50. 4306. 4308. 4309. 4310. 4311. 4313. 4321. 4325. 4407. 4878. 4879. 2108. 2180. 2369. 2495. κ. τ. λ.

(β) Ioann. Franzius. Elementa epigraph. Grace. pag. 232, 244, 375.

τες, ἂν και μετὰ πλήρους ὀρετικώτητος, εἶναι ὀφθαλμῶς ὅτι νὰ ὀρίσωμεν τὸ πρὸς δ ἡ ἐπιγραφή ἀνεφάνη πρόσωπον, ὡς μὴ παρέχουσα ἡμῖν τὸ ἐπαρκὲς εἶδος εἰς τὴν ἀνακάλυψίν του, μετὰ μεγίστης δὲ πιθανότητος δυνάμεθα νὰ εἰκασώμεν τὰ ἐξῆς.

Ὁ Αὐγούστος [31. π. χ.] νικητὴς ἀναδειχθεὶς τῇ κατὰ τὸ Ἀκτιον ναυμαχίᾳ (α), συνήθροισεν εὐθὺς ῥάιστο κύκλῳ ἄσπε' ἐπιθρῶσκων δουρομανῆς πόλεμος (β), εἰς συνοικισμὸν τῆς Νικοπόλεως, ἣν πρὸς δακτυλοῖς τῆς νίκης του ἐκτίσεν. Μετὰ δὲ τούτων σφαιροῦντο και οἱ γείτονες Ἀσκαδῖοι (γ), ὧν τινὸς πόλις, ὡς ἐκτετος διὰ τὴν θέσιν τῆς, εἰς τὰς τῶν πλεμῶν καταστροφὰς - terra maritima exruinabilis est - (δ), εἶχε καταντήσει και ἡ δυστυχεστέρη τῶν ἄλλων. Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲ, πιθανὸν, εἶτε πρὸς αὐτὴν ἀποδύετο σκαπὸς (ε), εἶτε και, ὡς γενναῖος ἦλυν νὰ δοξασθῇ, ἐλεῶν δυστυχῆ ὀλόκληρον πόλιν ἣν ἀπὸ τοῦδε ἤρθμεν μετὰ τῶν περιοικίδων ἡ Νικοπόλεως του (ζ), ἀπαφύσας νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἐξωτερικῆς προσβολῆς, ἀνεγείρων σφαιρῶν και ἄλλας ὀχυρωματικὰς οἰκοδομὰς, ὧν μνημῶν εἶται ἡ ἐπιγραφή μας.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός, και τοὶ πιθανολογούμενοι, ἀποδεικνύει βεβαίως ἀξιόλογον διὰ τὴν Ἀσκαδῖαν Ἀρχαιολογίαν, ὡς διδόν ἡμῖν τοῦλάχιστον ἐπιμὴν εἰς τοπογραφικὰς και τεχνολογικὰς ἐρεῖνας, ὧν οὐδεμίαν ἄλλοθεν δυνάμεθα νὰ πορισθώμεν γνῶσιν.

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Περὶ τὰ τέλη δεκεμβρίου τοῦ 1827 ἔτους ἐπιδόθη πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅθεν εἶχον ἀναχωρήσει καὶ καὶ ἄρην σπουδῆς. Οἱ πειραταὶ τότε καταστίζον τὰς ἑλληνικὰς θάλασσας προχωροῦντες εἰς τὴν μέσην και αὐτῆς τῆς Ἰονίου. Τὰ τοῦλάχιστον τὸρβήματα των, και μάλιστα τὰ κατὰ τὸν Ἀσκαδῶν, ἐφαίνοντο πολλὰς μὲν ὀδῶν, ἀλλὰ και ἡ φρεσὶς αὐτῶν ὀμότης ἐνεποιεῖ δειλίαν οὐ τὴν τῆς ἰσχυρίας εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ ἄσπετον ἰντεῦθεν προέκυψεν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ μὴ ῥῆσαν δυνάσει μόνον τὰ ξένα πλοῖα, ἀλλὰ νὰ συναρπάξωσιν

(α) Δίων Κάσιος. Βιβ. Ν' Α'. §. 4. (β) Ἀ. Βολογ. Ἑλλ. Ἐπιγρ. Αντιπ. — κ. τ. λ. Κάσιος αὐτόθ. (γ) Ἑλλ. Ἀνθολογ. Ἐπιγρ. αὐτόθ. και Ἐπιγρ. Ἑλλ. Βιβ. ΣΤ'. ἀρ. 254. (δ) Liv. Lib. xxxiii. Cap. 17. (ε) Διότι ἐροῦντο εἰσεῖ τὸν, και τοὶ ἠττηθέντες, ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς (αὐτῶν) και ὡς προστάτου λαθόμενοι ἐπὶ τῆς καὶ διὰ τοῦτο Ἀντωνίου μὲν ἄλλους ἀναζητήσασιν ἐρεῖνας. (Δίων Κάσιος. Βιβ. ΝΑ'. §. 4.) (ζ) Στράβ. Βιβ. Ι'. Κεφ. 6'. §. 2.

πολλὰ συγχρόνως, συγχροτούντα τὰς λεγομένας νηοπομπείας, (convois) τὰς ὁποίας συνώδεον, προστασίας ἕνεκα, πλοῖα πολεμικά.

Δύο μῆνας ἀνέλεινα δυσανασχετῶν ἐν Ζακύνθῳ τὴν ὄσπασιν τοιαύτης νηοπομπείας. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἰκοσιδύο νῆες Ἀστροικαὶ, ταξιαρχούμεναι ἀπὸ φρεγγίτων και οὐραγούμεναι ἀπὸ κορβέταν ὀμοεινῆ, ἀφῆκαν τὸν λιμένα τῆς χλοανθοῦς και καλλιγύναικος ἐκείνης νῆσου, και ἐστρεψάν τὰς πρῶρας πρὸς ἀνατολάς. Γε. ἔττα δὲ τὸς νεοπαγῆς, εἰς Σῆμιον μὲν ἀνήλθουσα, σφαιρῶν δὲ φέρουσα Ἰόνιον, και ὀνομαζομένη ὁ Ἀχιος Νικόλαος, συμπεριελήθη μετὰ τῶν νῆων τούτων, και ἐπ' αὐτῆς ἐπέβη κἀγὼ, ἐρῶδιον ἔχων εὐρύθημᾳ τινι βιβλίᾳ, ὀρμηλὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀκατάσχετον, και κενὸν βελάντιον.

Τὴν πρῆπτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἴδομεν τὴν νῆσον Σῆρον. Ἐπὶ ἔσομεν πλησίον, και λιγύπνοος ἦτο ἡ αὔρα ἥτις ἐκέρτου τὰ ἰστία μας. Ἦτο τῆτε μεσημβρία, και χεῖροντες ἦδη διὰ τὴν αἰσίαν ἀρῖξιν μας, ἐπεδύθημεν βωμαλέως εἰς τὸν καταβροχθισμὸν ὀλων μας τῶν τροφίμων.

Ἀλλ' ἡ γὰρ ἦτο παράκλιτος. Ἦμεθα περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματός μας ὅτε ἤκουσαμεν βυθὸν κρότον καννονῶν.

— Πλοίαρχε! ἀνέκραξεν ἔντρομος ὁ πηδάλιουχος, ἐνθ' ἄντες ἀνεπηδήσαμεν διὰ νὰ παρατηρήσωμεν πόθεν και διὰ τί ὁ κρότος, ἢ φρεγγάτα καταβίβασε τὰ πανία τῆς. Ἄνεμος ἐσηκώθη, και θάλασσα ἐρογεται φρικτῆ.

— Κάτω τὰ πανία! ἀνεφώνησε μὲ φωνὴν Στέντορος ὁ πλοίαρχος.

Και συγχρόνως ὅλα τὰ πλοῖα, ὑπέκοντο εἰς τὸ σῆμα, συνέσπελλον κατασπασμένως τὰ ἰστία, και ἐστρεφον τὴν πρῶραν πρὸς τὴν Μῆλον, ἀφ' ἧς ἀπέχον ἦδη περὶ τὰ 50 μίλια.

— Τὸ πηδάλιον εἰς τὸ πλάγιον!

Ἀλλὰ μὲν ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, και τυφῶν εἰσπεσῶν συρίζων και λάβρος ἐκινδύνευσεν ν' ἀνατρέψῃ τὸ πλοῖον. ὄρος δὲ ὑγρὸν και κινητὸν, ὀρμηθῶσαν ὡς γίγας κατὰ τῆς πρῶρας, ἐγύθη παταγοῦν εἰς αὐτὸ.

— Ὄ! ὁποῖος τρόμος!

Διὰ νὰ τὸν ἐννοήσῃς ἐπρεπε νὰ ἴδῃς τὸ πηδάλιον ἐκεῖνο κύμα παφλάζον και βαρούδρομον, κατακλύσον τὴν στένουσαν γο. ἔττα μας, και ἐξωθοῦν και παρασῶρον φύρδην μίγδην και ἀνθρώπους, και σκεῖν ναυτικά, και πινάκια, και κώπας, και σχοινία.

Νέος ἔτι και εὐρωστος ἐσηκώθη παλαιῶν πρὸς τὸ θραμβεῦσαν κύμα. Ἀλλὰ σιδηροῦν τι ἐργαλεῖον, προσβλήθη βίαιως ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἐπεσε βαρῶν κατὰ τῆς κεφαλῆς μου, και ἤθελε μὲ ἀφήσει νεκρὸν ἐν ἡ χεῖρ μου προλαμβάνουσα δὲν τὸ ἀντέκρουεν. Αἱ λέμβοι, παρασυρθεῖσαι ἀπὸ τὸ βεῖμα, ἐπελαγοδρόμου ἦδη συνωθούμεναι και συγχρούμεναι, και πρόβατὰ τινὰ εὐρεθέντα ἐντὸς αὐτῶν, μὲς ἀνήγγελλον διὰ γοερῶν βληχθημῶν τὸ δεινὸν τῆς νέας των θέσεως.

— Ἠξέφρεῖς τί μας λέγουσιν τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ πρόβατα! ἠρώτησέ τις ναύτης ἕνα τῶν συντρόφων του.

Ὁ ἐρωτηθεὶς ἐσειεν ἀνανεῶν τὴν κεφαλὴν. — Ὅτι δὲν θὰ φάγωμεν πλέον ψητὸν! αὐτὸ μὰς λέγουσιν.

Ἐνθ' αἱ συνῆθεις εἰς τοὺς ναύτας αὐταὶ ἀστειότητες ἐπληττον δυσαρτίως τὰς ἀνάς μου, ἢ θάλασσα ἐμυκάτο ἐπὶ μᾶλλον λυσσάσα.

— Εἰς τὴν ἀντλία, ἐσάλπισεν ὁ πλοίαρχος. Και εὐθὺς ὄλοι ἠσχολῆθησαν εἰς τὸ νὰ ἐλαφρύνωσι τὸ πλοῖον, διοχετεύοντες τὸ ροβερόν ὕδωρ ἐκτὸς αὐτοῦ. Ναί μὲν ὁ κίνδυνος ἦτο μέγας, ἀλλ' ἡ ἐλπίς τοῦ ἀνθρώπου μεγαλητέρα, και αὐτὴν ὑπεστήριξεν εὐτυχῶς ἡ ἰδέα ὅτι ἡ γο. ἔττα ἦτο πρωτόπλοος. Εἰς αὐτὴν ὁ ἀνεμος ἐπνεε βιαιότερος· οἱ ναῦται, (και δὲν εἶχομεν ὀλίγους, ἐπειδὴ ἀποβλήθέντες, κατὰ νέον τινὰ νόμον, ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν Ἑπτανήσιων, ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πατρίδα.) καταβροχθεμένοι και ἀνακοιμωμένοι, ἐγέλων και ἤστελλοντο.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον και οὐρανὸς και θάλασσα ἐλλυθῆσαν, και οἱ γενναῖοτεροι τῶν ναυτῶν ἤρχισαν νὰ τρέμωσιν. Ἀπὸ τὴν σιωπὴν και τὴν αἰφνιδίαν κατῆφξιν των ἐμάντευσαν ὅτι μέγας ἦτο ὁ προσδοκώμενος κίνδυνος.

Και τῶνόντι, ὁ οὐρανὸς ἐακοτίσθη ὁ ὀρίζων, περισταλεῖς πανταχόθεν, μὰς περιέκλεισεν ὡς ἐντὸς φυλακῆς, ἡ θάλασσα ἐγενε μαύρη, και ἐκόπασεν ὁ ἀνεμος. Μὲ ἐφαίνετο ὅτι ὁ Χάριον ἐκίθητο δρεπανιφόρος ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας, και ἠτομαζέτο νὰ μὰς θείρῃ. Τὰ νέφη, ἐξογκούμενα μικρὸν κατὰ μικρὸν, κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς, συνεσφαιρήθησαν, και κατεκίλυψαν ὄλον τὸν οὐρανὸν ὄλον. Και σιωπῆ ἐπεκράτησε βαθυτάτη μετὰ τῶν ἀνθρώπων, και μετὰ τῆς φοβερῆς ἐκείνης φύσεως!

Τὴν σιωπὴν ταύτην, φρικτοτέρως τρικυμίας, διέκοπταν ἐνίοτε ὁ τρισμὸς τῶν ἰστίων. Ἐν τσοσούτῳ τὸ πλοῖον ἐκινεῖτο ἀκαταπαύτως, ποτὲ μὲν καταβαίνον εἰς τῆς θαλάσσης τὸν βυθὸν, ποτὲ δὲ ἀνυψούμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κυμάτων.

— Πλοίαρχε! ἀνεφώνησεν ὁ ναύκληρος κῦτταξε!

— Τί;

— Ὑποθέσιν μας δὲν βλέπεις τί μὰς στέλλει ὁ Τσιωνιάς;

Ὅλοι ἐστρέψαμεν ἀμέσως τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὀρίζοντος, και ἴδομεν ὅτι δὲν ἦτο ὀμοῖος μὲ τὸν λοιπὸν· διότι, πρὸς τὴν ἀκρῆν αὐτοῦ διεγράφετο γραμμὴ τις ὑπόλευκος, ἥτις ἐξήπλοῦτο και ἀνεπτύσσετο καθόσον ἐπλησίαζε πρὸς ἡμᾶς ἢ βραγχνώδης βοῆ τὴν ὀποιαν ἠκούσαμεν τότε συγχρόνως. Και μετὰ μικρὸν κόνις ὑγρὰ, ἐρχομένη ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους, ἐπέσε καθ' ἡμῶν, και λεπταὶ ψικαδες διεπέρων τὸ σῶμά μας ὡς μυρία βελόναι δξύταται.

— Βρέχει; ἠρώτησα μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ἦναι θάλασσα, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος, και προμηνύει τρικυμίας. Ἔχετε τὸν νοῦν σας, ἀδελφία!

Και τῶνόντι ἤλθεν ἡ τρικυμία, και ἦλθε μόνη, χωρίς βροντῶν, χωρίς ἀστραπῶν, χωρίς κεραυνῶν, ἀλλὰ φρεκαλά και στυγερά. Αἱ λευκαὶ τῶν κυμάτων κυρφαὶ, ἀναρπαζόμεναι ἀπὸ τὸν ἀνεμον, ὅστις ἐπρεχεν ἐπ' αὐτῶν ὡς θυμοειδῆς ἴκπος ἐπὶ παιδιᾶς, ἐξωμάλυνοντο

δικά σου . . . Νά, κίτταζε, ἐκρόσθετε, μὲ φωνὴν δια-
κεικομένην . . . ὁ υἱὸς τοῦ τὸν ἠμοιάζει . . . ὀλίγον
τὸν ἐγνώρισεν . . . ἐπειδὴ τὴν ἔφαγεν ἡ θάλασσα . . .
τρεις χρόνους τὸν εἶχα . . . Κ' ἐγὼ νέα . . . δεκαεπτὰ
χρόνων . . .

Καὶ ἔκλαυσεν ἡ ταλαίπωρος.

— Τὸν ἠμοιάζεις, ἐπανελάβε φρίσσουσα . . . ὦ! ναί,
τὸν ἠμοιάζεις . . . δὸς τὸν τὸ τέκνον τοῦ.

Καὶ ἀπέθηκεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὸ ὄζον πτόμα.

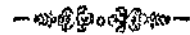
Ὡς ἀστραπὴ ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆν καλύβην.

Ἐξ ἡμέρας διέτριψα ἕκτοτε εἰς τὴν Μῆλον, καὶ
καθ' ἑκάστην ἐβλεπον τὴν ἀθλίαν ἐκείνην ἀναβαίνουσαν
συνεχῶς εἰς βράχον ἀπότομον, καὶ προσηλοῦσαν
πλήρεις δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ βῆθος τοῦ
ὄριζοντος. Ἐφαίνετο ὅτι ἐξίτηι ὄν προσφιλές, τὸ ὀ-
ποιον ὁμιῶν μὴ ἀνευρίσκουσα ἀπηλπίζετο.

Κατὰ φως ἐπέστρεφεν εἰς τὴν καλύβην τῆς· καὶ δὲν
ἐμειδίωεν τὰ χεῖλη τῆς εἰμὴ ὑσάκεις μ' ἔδωπε καὶ μὲ
ἤρώτα,

— Τὴν ἔδωκες λοιπὸν τὸ παιδίον τοῦ;

Ν. Δ.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Δημοσιεύοντες κατωτέρω Κατάστασιν τοῦ ἐμπο-
ρικοῦ Ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν 1 Ἰανουα-
ρίου 1852, ὑποσχόμεθα νὰ κοινοποιήσωμεν πρὸς τοὺς
ἀναγνώστὰς τῆς Πανθώρας διὰ τινος τῶν ἐπομένων
φυλλαδίων, καὶ Κατάστασιν συγκριτικὴν τοῦ ναυτι-
κοῦ τούτου ἀπὸ τοῦ 1833, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύ-
σεως τῆς βασιλικῆς Ἀρχῆς, μέχρι τέλους τοῦ 1851
ἔτους. Ἐξ αὐτῆς θέλει γενεῖ γνωστὴ ἡ τεραστία ἀ-
νάπτυξις τοῦ ζωτικωτέρου τούτου στοιχείου τῆς ἡμε-
τέρας βιομηχανίας, ἀνάπτυξις ἣτις ἤθελεν εἰσέτι προ-
βαίνει ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐὰν αἱ δυσχερεῖς περιστάσεις εἰς
ἃς ὑπέκυψεν ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ παγκόσμιος ἐμπορία, δὲν
ἀνεχίτιζε καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ναυτικῆς τὴν πρὸσδον.

Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἀξιοκατάκριτοί τινες παρεκτρο-
παί, εἰς ἃς ἐξώκειλον ἐνδρόμηοί τινες τῶν ἡμετέρων,
συνετέλεσαν δυστυχῶς εἰς τὸ νὰ κλονήσωσι τὴν πρὸς
τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν πίστιν, ἣτις εἶναι ἡ ζωὴ
τῆς ἐμπορίας. Ἀλλ' αὐτὰὶ πρὸ πολλοῦ δὲν ἐπανε-
λήθησαν, διότι καὶ τὰ δικαστήρια ἐτιμώρησαν αὐ-
στηρῶς τοὺς κακούργησαντας, καὶ νέοι νόμοι ἐξέδο-
θησαν σκοπὸν ἔχοντες νὰ προλάβωσι τὰς καταχρή-
σεις. Πᾶσα ἄρα δυσπιστία κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυ-
τικοῦ ἄς ἐλείψῃ πλέον, καὶ μάλιστα ἐκ μέρους τῶν
ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενῶν ἐμπόρων, ἔχοντων τὰ μέ-
σα νὰ ἐνισχυθῶσι πολλὰ πλοῖα Ἑλληνικά.

Γνωρίζομεν τὸ γενικὸν ἐκεῖνο ἀξίωμα, καθ' ὃ ἡ ἐμ-
πορία δὲν ἔχει πατρίδα· ἀλλὰ καθὼς πολλάκις οἱ ὀ-
μογενεῖς ἐμπόροι δὲν ἐδίστασαν νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς ἀν-

τὸ ἐξαιρέσεις χάριν τῆς ἰδίᾳς πατρίδος, οὕτω καὶ
μαρὸν ἄς σταύρωσιν νὰ ἐνισχύσωσι τὴν Ἑλλη-
ναυτικὴν, τῆς ὁποίας παροχὸς πάσαις, ἢ
βέβαιος, καὶ ἡ Ἑλλὰς ὀδύνηρος.

Πρὸς εὐχερἄστεραν κατάληψιν τῆς ἐπομένως
στάσεως, προσθέτομεν τὰς ἐφεξῆς διασωφάνει-
ας.

Ἡ λιμένας διακοχίς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλ.
διαίρεται εἰς τέσσαρας νομοὺς ἢ Τμήματα, καὶ
να Α'. Β'. Γ'. καὶ Δ'. Καὶ τὸ μὲν Α'. περιέχει Ἐλ-
νας, τὴν Ἰθράν, τὸν Πειραιᾶ, τὰς Σπέτσας, τὴν
Ῥον, τὴν Ναυπλίαν καὶ τὴν Κορωνίδα ἢ Κορών-
τὸ δὲ Β'. πέντε, τὴν Σύρον, τὴν Μύκονον, τὴν
Ἰθράν, τὴν Θήραν καὶ τὴν Μῆλον, τὸ Γ'. πέντε,
Σκιάθον, τὴν Χαλκίδα, τὴν Σκόπελον, τὴν Ἄγι-
πολιν καὶ τὴν Κύμην, καὶ τὸ Δ'. ἔξ, τὸ Πήλιον,
τὰς Πάτρας, τὸ Γαλαξείδιον, τὴν Πύλον,
Καλάμας καὶ τὴν Κυλλήνην.

Ἐκαστὸν Ἑλληνικὸν πλοῖον πρέπει νὰ εἴη
γεγραμμένον εἰς ἓνα τῶν λιμένων τούτων.

Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα διακρίνονται εἰς δύο εἴδη
καὶ ἡ μὲν α'. περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀπὸ 30 ἄνω
καὶ κατωτέρω, ἡ δὲ β'. ὅλα τὰ ὑπερβαίνοντα
30 τόνους.

Τὸ α'. Τμήμα περιέχει 1533. πλοῖα α. καὶ
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 78,998.

Τὸ β'. τμήμα περιέχει 488. πλοῖα α. καὶ
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 117,048.

Τὸ γ'. Τμήμα περιέχει 393. πλοῖα α. καὶ β'.
κλάσεως, ἢ τόνους 25,638.

Τὸ δ'. Τμήμα περιέχει 476. πλοῖα α. καὶ
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 34,509.

Ὅλα δὲ συνάμα τὰ Τμήματα περιέχουσι
μὲν ἀμφοτέρων τῶν κλάσεων, 4,327, τῶν
257,093.

Οἱ ὑπηρετούντες ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων
ἀναβαίνουσιν εἰς 27,563.

ΔΙΑΦΩΡΑ.

— Ἐδημοσιεύθη ἐν Ρώμῃ, λατικῶν γεγραμμένων
λογος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀποθνήσκοντος περιήμονος
σοφιστοῦ, τοῦ Καρδινάλιου Μετξοφάντου. Ἡ βιβλ.
αὐτὴ περιέχει συγγράμματα εἰς πολλὰς τῶν ἀρχαίων
γλωσσῶν τὰς ὁποίας ἐγνώριζεν ὁ Καρδινάλιος.

— Ἐπὶ τοῦ τόλου ἐνὸς τῶν δωμάτων τῆς φυλακῆς
φρουρίου Ἁγίου Ἀγγέλου (τοῦ ἀρχαίου τῆρου τοῦ Ἁ-
νοῦ, ἐν Ρώμῃ), ἔσθθεντο τοῦ πρώτου κοινώματος ἐν
διάγραμμα τοῦ ἐστυρωμένου, κεχαραγμένον ἰσχυρῶς
ἀνθρώπος. Ὁ περίφημος καλλιτέχνης τῆς τῆς ἐκαστοῦ
εἰδὸς Βενθονόουτος Κελλίνης γράφει ἐν τῷ ἀπομνημονεύ-
ματι αὐτοῦ ὅτι, φυλακισθεὶς ἐν 1539, κατ' ἐπιταγὴν
Πάπα Παύλου Γ'. εἰς τὴν φυλακὴν ἐκείνην, ἐσγείσθη
τοῦ τόλου τούτου διάγραμμα δι' ἀνθρώπος καὶ ἀπὸ
πλίνθων ὀπτῶν. Ἀναμνηστικὸν ἐπομένως ὅτι τὸ ἔ-
ργον εἶναι πρῶτοντον ἔργον τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀρ-
νόμου ἐν ὧρα βαθείας βαρυσυμίας.